

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zemědělská fakulta

Katedra cestovního ruchu

Studijní program: 6208 T Ekonomika a management

Studijní obor: obchodně podnikatelský obor

Tábor a jeho turistická nabídka pro tělesně postiženou klientelu

Vedoucí diplomové práce:

doc. JUDr. Ludmila Novacká, CSc.

Autor:

Markéta Vogelová

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Markéta Vogelová**

Studijní program: M 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor

Název tématu: **Tábor a jeho turistická nabídka pro tělesně postiženou klientelu**

Zásady pro vypracování:
(v zásadách pro vypracování uveďte cíl práce a metodický postup)

Cíl práce:

Zjistit možnosti turistické nabídky v Táboře pro pohybově handicapovanou klientelu.
Navrhnout vhodný produkt eventuelně produkty cestovního ruchu pro tuto cílovou skupinu.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Situační analýza
3. Terénní šetření
4. Navržení produktu pro handicapovanou klientelu

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Řešení problematiky, 4. Metodika, 5. Provedení analýzy, 6. Diskuse, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Použitá literatura, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: 60 – 70 stran

Seznam odborné literatury:

Horová, O.: Ochrana spotřebitele. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2002

Nový, K.: Nový právní rádce invalidních občanů. Praha: Linde, 1997

Michalík, J.: Právní úprava postavení handicapovaných občanů. Olomouc: Univerzita Palackého, 1993

Vyhledávkový zákon Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. října 2001 o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

Odborné časopisy (Ekonomická revue CR, Bariéry)

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Ludmila Nováková, CSc. mimořádná profesorka

Konzultant:

Datum zadání diplomové práce: 2. 3. 2004

Termín odevzdání diplomové práce: 30. 4. 2006

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Vedoucí oddělení
VANČUROVÁ, Irena 390 01 TÁBOR

doc. Ing. Marie Hesková, CSc.

Vedoucí katedry

doc. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

Děkanka

V Českých Budějovicích dne 15. 3. 2004

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Tábor a jeho turistická nabídka pro tělesně postiženou klientelu“ vypracovala samostatně na základě vlastních poznatků a za odborného vedení vedoucí diplomové práce doc. JUDr. Ludmily Novákové, CSc. Veškerá použitá literatura a jiné podkladové materiály jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Táboře, dne 21. 4. 2006

Markéta Vogelová

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala paní doc. JUDr. Ludmile Novacké, CSc. za jeho odbornou spolupráci, cenné připomínky a ochotu při vedení mé diplomové práce. Rovněž děkuji panu Ondřeji Flemrovi z Infocentra Města Tábor, za ochotný přístup a poskytnutí cenných informací pro mou práci.

OBSAH

1	ÚVOD	4
1.1	CÍL A METODIKA PRÁCE	5
1.2	SHRNUTÍ PRAMENŮ A LITERATURY	6
2	VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TĚLESNÉHO POSTIŽENÍ.....	8
2.1	SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ	8
2.1.1	<i>Sluch.....</i>	8
2.1.2	<i>Neslyšící :</i>	8
2.1.3	<i>Nedoslýchaví :</i>	8
2.1.4	<i>Kolik je v České republice sluchově postižených?</i>	9
2.1.5	<i>Prognózy o počtu sluchově postižených v budoucnu</i>	10
2.2	ZRAKOVÉ POSTIŽENÍ	10
2.2.1	<i>Kdo je zrakově postižený?</i>	10
2.2.2	<i>Klasifikace zrakového postižení podle WHO</i>	11
2.2.3	<i>Statistické údaje o nevidomých a slabozrakých</i>	12
2.3	POHYBOVÉ POSTIŽENÍ	12
2.3.1	<i>Nemoci a poranění míchy</i>	12
2.3.2	<i>Nemoci kostí a páteře</i>	12
2.3.3	<i>Nemoci kloubů</i>	13
2.3.4	<i>Revmatická onemocnění</i>	13
2.3.5	<i>Nemoci svalů</i>	13
3	SOUČASNÁ SITUACE TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH NA TRHU CR V EVROPSKÉ UNII.....	14
3.1	SOUČASNÁ SITUACE TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH V EVROPSKÉ UNII	14
3.1.1	<i>Práva občanů se zdravotním postižením v EU</i>	14
3.2	POČET TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH LIDÍ V EU	15
3.3	CO JE TO PŘÍSTUPNOST (ACCESSIBILITY)?	15
3.4	EVROPSKÉ FÓRUM ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH EDF	16
3.4.1	<i>Hlavní témata dokumentu Formování budoucnosti evropského CR:</i>	17
3.5	GLOBALNÍ ETICKÝ KODEX CESTOVNÍHO RUCHU	18
3.6	PŘÍSTUP VYBRANÝCH POSKYTOVATELŮ SLUŽEB CR VE VZTAHU K INVALIDNÍM KLIENTŮM.....	19
3.6.1	<i>Hotelový řetězec - InterContinental Hotels</i>	19
3.6.2	<i>Stravovací řetězec - McDonald's</i>	20
3.6.3	<i>Evropské velkoměsto - Londýn</i>	20
3.6.4	<i>Praha</i>	21
3.6.5	<i>Komparace Praha - Londýn</i>	23
4	SOUČASNÁ SITUACE TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH V ČESKÉ REPUBLICE 24	
4.1	POČET ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH	24
4.2	DŮLEŽITÉ DOKUMENTY	25
4.2.1	<i>Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením</i> 25	
4.2.2	<i>Vyhláška 369/2001</i>	25
4.2.3	<i>Černá a bílá kniha bariér</i>	27
4.3	NÁRODNÍ ORGANIZACE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH	28
4.3.1	<i>Národní rada zdravotně postižených ČR</i>	28

5	SOUČASNÁ SITUACE TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH NA TRHU CR V ČESKÉ REPUBLICE	29
5.1	DŮLEŽITÉ DOKUMENTY	29
5.1.1	<i>Charta přístupu k dopravním službám a infrastruktuře</i>	29
5.1.2	<i>Charta služeb pro cestující v letecké dopravě</i>	30
5.2	SPECIÁLNÍ AKCE PRO TĚLESNĚ POSTIŽENÉ V JIHOČESKÉM KRAJI.....	33
5.2.1	<i>Den bez bariér Český Krumlov (10. - 11. 9. 2005)</i>	33
5.2.2	<i>Muzeum bez bariér</i>	33
6	CHARAKTERISTIKA TÁBORA Z HLEDISKA ATRAKTIVNOSTI PRO NÁVŠTĚVNÍKY	34
6.1	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA	34
6.1.1	<i>Poloha</i>	34
6.1.2	<i>Historie</i>	34
6.2	ATRAKTIVITY V TÁBOŘE	35
6.3	DOPRAVA.....	36
6.3.1	<i>Dopravní dostupnost</i>	36
6.3.2	<i>Místní doprava</i>	36
7	TERÉNNÍ ŠETŘENÍ	37
7.1	ÚVOD K TERÉNNÍMU ŠETŘENÍ.....	37
7.2	ZMAPOVÁNÍ TURISTICKÉ NABÍDKY TÁBORA PRO POHYBOVĚ POSTIŽENOU KLIENTELU.....	37
7.2.1	<i>Přírodní atraktivity</i>	37
7.2.2	<i>Historické atraktivity</i>	38
7.2.3	<i>Kulturní zařízení</i>	39
7.2.4	<i>Ubytovací služby</i>	40
7.2.5	<i>Stravovací služby</i>	43
7.2.6	<i>Doprava</i>	44
7.2.6.1	<i>Vlaková doprava</i>	44
7.2.6.2	<i>Městská hromadná doprava</i>	44
7.2.6.3	<i>Taxi</i>	44
7.2.6.4	<i>Služby související s dopravou</i>	44
7.2.7	<i>Volný čas</i>	45
7.2.8	<i>Praktické informace</i>	46
7.2.9	<i>Zajímavosti v okolí</i>	47
7.2.9.1	<i>Třeboň</i>	47
7.2.9.2	<i>Jindřichův Hradec</i>	48
7.2.9.3	<i>Bechyně</i>	48
8	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	49
8.1	ÚVOD K DOTAZNÍKOVÉMU ŠETŘENÍ.....	49
8.2	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI PROVOZOVATELI UBYTOVACÍCH SLUŽEB V TÁBOŘE.....	49
9	NÁVRH PRODUKTU PRO POHYBOVĚ POSTIŽENOU KLIENTELU	55
10	ZÁVĚR	58
	SUMMARY	60
	POUŽITÉ ZDROJE A LITERATURA	61

SEZNAM TABULEK	63
SEZNAM OBRÁZKŮ	63
SEZNAM GRAFŮ	63
SEZNAM PŘÍLOH	64

1 Úvod

Cestovní ruch patří dnes na celém světě k odvětvím s mimořádnou dynamikou. Důležitým faktorem pro rozvoj cestovního ruchu je růst volného času, změny v životním stylu většiny obyvatel, růst mobility a nové nároky na způsob cestování, ale také odstranění bariér volného pohybu osob mezi státy. Na cestovním ruchu se podílejí stále širší masy obyvatelstva, jejichž nedílnou součástí jsou i tělesně postižení občané.

Občané s tělesným postižením byli po mnoho let ve všech evropských zemích přehlíženi, vnímáni jako břímě společnosti a nebyl jim umožněn přístup ke vzdělání, k zaměstnání, dopravě, informacím, ke kultuře atd. Tato klientela byla přehlížena i poskytovateli služeb v cestovním ruchu, cestování bylo pro ně velmi obtížné a informace omezené. V posledních letech se však neziskové organizace aktivně zapojily do boje s diskriminací a zasloužily se o větší povědomí veřejnosti o tělesně postižených. Jejich pozice na trhu cestovního ruchu se začala postupně měnit a stali se i více atraktivní pro poskytovatele služeb v ČR. Přispěl k tomu i fakt, že počet tělesně postižených lidí neustále roste a tento trend má i do budoucna pokračovat. Poskytovatelé pochopili, že tělesně postižení již tvoří nezanedbatelnou část trhu a že poskytování přístupných zařízení a informací je v současné době velkou konkurenční výhodou.

Úroveň poskytovaných služeb se v České republice i Evropské unii výrazně liší, obecně však lze říci, že bariéry v cestovním ruchu postupně mizí a tělesně postižení již jsou vnímáni jako plnohodnotní spoluobčané a tím pádem i zákazníci.

Město Tábor je významným jihočeským městem s bohatou historií a velikým turistickým potenciálem. Stejně jako v ostatních českých městech je i zde možné zaznamenat narůstající zájem o to vyjít vstříc tělesně postiženým osobám, budují se zde bezbariérové úřady a jiné veřejné budovy, snahu o lepší přístupnost jeví i poskytovatelé služeb v soukromém sektoru. Můžeme proto předpokládat, že tento trend bude i nadále pokračovat a že v budoucnu bude moci Tábor poskytnout stejnou úroveň turistických služeb pro klasické i tělesně postižené turisty.

1.1 Cíl a metodika práce

Cílem práce je zmapovat možnosti turistické nabídky v Táboře pro pohybově postiženou klientelu. Součástí tohoto cíle je i navrhnout produkt eventuelně produkty cestovního ruchu v Táboře a jeho okolí pro tuto cílovou klientelu.

Dalším úkolem je zjistit, jaká je turistická nabídka pro pohybově postižené v České republice a v Evropské unii. V této části je zmapováno, jaké organizace se tímto tématem zabývají a jaké byly v této oblasti vytvořeny nejdůležitější dokumenty.

Prvotní informace týkající se vymezení jednotlivých druhů tělesného postižení byly získány z dostupných dokumentů a z internetových stránek sdružení zdravotně postižených.

Pro analýzu situace v Evropské unii byly použity praktické příručky vydané Evropskou komisí, které jsou volně dostupné na oficiálních internetových stránkách Evropské unie. Další informace byly čerpány z dokumentů evropských organizací hájících práva tělesně postižených občanů. K získání informací v části mapující přístup vybraných poskytovatelů služeb CR v EU vůči invalidním turistům bylo využíváno internetových stránek jednotlivých poskytovatelů.

Pro analýzu situace v České republice bylo čerpáno hlavně ze strategických dokumentů národních organizací pro tělesně postižené, dále pak z rozvojových koncepcí vytvořených vládními organizacemi ČR.

Údaje týkající se charakteristiky Tábora z hlediska turistických atraktivit byly získány hlavně z propagačních materiálů, dále pak z oficiálních internetových stránek města Tábor.

K získání nejdůležitějších informací o turistické nabídce pro pohybově postiženou klientelu byly využity hlavně dostupné praktické příručky, propagační materiály a internetové stránky sdružení pohybově postižených. Některé informace byly získány telefonicky nebo prostřednictvím dotazování emailem. Pro ověření získaných údajů bylo provedeno terénní šetření. Během tohoto šetření byla navštívena zařízení uvádějící, že nabízí služby pro pohybově postiženou klientelu a tyto údaje byly porovnány se skutečností.

K doplnění údajů bylo provedeno terénní dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno na poskytovatele ubytovacích služeb v Táboře. V dotazníkovém šetření bylo zjišťováno, zda poskytovatelé nabízejí služby pro pohybově postižené, v jakém rozsahu a zda připravují rozšíření stávající nabídky pro tuto klientelu. Dále byly zjišťovány důvody, proč

poskytovatelé nemají zájem poskytovat služby pro pohybově postižené a v čem vidí hlavní problém dalšího rozvoje těchto služeb.

V poslední části práce byl navržen produkt pro pohybově postiženou klientelu. Teoretické informace byly čerpány z dostupné literatury, praktické informace se opíraly o poznatky z vlastního terénního šetření.

1.2 Shrnutí pramenů a literatury

Otázkou přístupnosti cestovního ruchu na úrovni Evropské unie se zabývá mnoho vládních i neziskových organizací. Evropská komise vydala v roce 1996 praktickou příručku Vytvoření přístupné Evropy pro turisty s pohybovým postižením, které vymezuje základní pojmy jako je např. přístupnost (accessibility). Dále navrhuje doporučení pro provozovatele služeb, jak vybudovat přístupná zařízení a jak vycházet vstříc invalidní klientele.

Nejvýznamnější nevládní organizací zdravotně postižených v Evropské unii je Evropské fórum zdravotně postižených (EDF). EDF vydalo v roce 2001 jeden z nejdůležitějších dokumentů týkajících se cestování zdravotně postižených v EU, Formování budoucnosti evropského CR. Hlavními tématy tohoto dokumentu je otázka bariér pro turisty s postižením, zvyšování kvality turistických produktů nebo školení pracovníků v CR při styku s postiženou klientelou.

V České republice patří k důležitým zdrojům informací Vyhláška 369/2001 Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. října 2001 o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Vyhláška vymezuje důležité pojmy jako je bezbariérový přístup, bezbariérové WC apod.

Úřad vlády ČR vydal ve spolupráci s Národní radou zdravotně postižených a Vládním výborem pro zdravotně postižené občany v roce 2004 Černou a bílou knihu bariér. Cílem knihy je povznést informovanost o problematice bezbariérových úprav staveb prostřednictvím konkrétních příkladů. Kniha je rozdělena do dvou částí. První část, černá, představuje realizované stavební projekty, které jsou nevhodné nebo dokonce nebezpečné pro pohybově postižené lidi. Druhá část, bílá, naopak představuje projekty s vhodným řešením pro pohybově postižené. Součástí knihy je ukázka nevhodně řešeného projektu Administrativně obchodního komplexu na Karlově náměstí v Praze.

Město Tábor je významným turistickým cílem v Jižních Čechách, nabídka publikací o tomto městě je proto rozmanitá. K hlavním zdrojům informací patří průvodce Tábořem,

kde jsou dostupné všechny informace a historických památkách Táboře.¹ Průvodce je určen hlavně turistům zajímajícím se o architekturu a je doplněn perokresbami tábořského výtvarníka Jana Stránského. Důležitým pramenem byly i informační letáčky města Tábor.

Jihočeská centrála cestovního ruchu vydala v roce 2002 praktickou příručku Cestujeme i s handicapem.² Příručka má pomoci invalidním turistům lépe se zorientovat v turistické nabídce pro pohybově postiženou klientelu v Jihočeském kraji. Příručka obsahuje informace o 10 jihočeských městech a 4 rakouských městech z oblasti Mühlviertelu. Invalidní turista v ní nalezne, jaká je v Táboře nabídka ubytování, stravování, kulturně historických památek, bank, lékáren apod. Jedná se především o určení přístupů do objektů a pohyb v těchto objektech.

¹ TÁBOR - Památky a zajímavosti historického centra, Tábor 2005

² Cestujeme i s handicapem, Jihočeská centrála cestovního ruchu, prosinec 2002

2 Vymezení jednotlivých druhů tělesného postižení

2.1 Sluchové postižení³

2.1.1 Sluch

Sluchem rozumíme smysl pro vnímání zvuku. Zvukové vlny jsou zachycovány specializovanými mechanoreceptory. Orgánem sluchu vyšších obratlovců (tedy i člověka) je ucho. Na zvukové vlnění reagují specializované receptory zvané vláskové buňky, umístěné v Cortiho orgánu ve vnitřním uchu. Jejich podráždění vyvolá vzruchy, které jsou přenášeny vlákny sluchového nervu, vedoucími do sluchové části neokortexu. Nejvyšší tóny dráždí vláskové buňky ležící nejbližší oválnému okénku (začátek hlemýždě), nejhlubší tóny dráždí nejvzdálenější vláskové buňky. Centrální nervová soustava rozlišuje výšky tónů podle polohy vláskových buněk, od kterých právě přicházejí vzruchy. Intenzita zvuku je kódována frekvencí vzruchů v daném nervovém vlákně (kódování nervové). Oblast slyšitelných frekvencí leží u člověka mezi 20 Hz až 16 000 Hz. Vyšší frekvence (vyšší tóny, ultrazvuk), vnímají a vydávají například netopýři nebo delfini.

Sluch má pro člověka mimořádný význam při komunikaci, je důležitou součástí složitého zpětnovazebního procesu, bez něhož není možné tvořit srozumitelnou řeč.

2.1.2 Neslyšící

Ztráta sluchu (někdy také označovaná jako hluchota) je vlastně ztrátou příjmu či zpracování zvukové informace. Rozlišuje se hluchota vrozená a získaná, částečná a úplná, hluchota jednostranná a oboustranná, hluchota v oblasti ucha nebo sluchové dráhy. Z hlediska sociální komunikace a získávání informací je hluchota jedno z nejtěžších zdravotních postižení.

2.1.3 Nedoslýchaví

Nedoslýchavost je různě těžká porucha sluchu, která ztěžuje až znemožňuje příjem zvukových informací.

Rozeznává se :

³ Pro celou kapitolu bylo čerpáno z <http://www.helpnet.cz>

a) převodní porucha sluchu, při níž je porušen převod zvuku ze zevního zvukovodu do vnitřního ucha (pacient slyší lépe vysoké tóny);

b) percepční porucha sluchu, při níž je porušeno vlastní vnímání zvuku ve vnitřním uchu, vedení vzruchu sluchovým nervem nebo jeho zpracování v mozkovém centru (pacient hůře slyší vysoké tóny).

Nelze-li pomoci operačně, je nutno zlepšovat převod zvuku pomocí sluchadel. Při rehabilitaci sluchu a řeči se postižený jedinec učí odezírat řeč ze rtů mluvící osoby.

Komunikaci těžce sluchově postižených lidí usnadňuje výuka znakové řeči.

2.1.4 Kolik je v České republice sluchově postižených?

Je třeba říci, že žádné statistiky v tomto směru v ČR neexistují. Dlouho se uváděly odhady 300 000 sluchově postižených v ČR, z toho asi 15 000 zcela neslyšících. To však byla čísla opřená pouze o zahraniční údaje a přepočtená na naši populaci. Dodnes se můžeme ještě s tímto odhadem setkat. V roce 2001 proběhlo sčítání lidu. Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a také organizace ASNEP usilovaly o zařazení otázky o sluchové vadě do dotazníku. Návrh neprošel z toho důvodu, že jde o příliš osobní údaj. V roce 1998 byl v časopise Speciální pedagogika (č. 2) publikován článek Doc. Ing. Jaroslava Hrubého s názvem Kolik je u nás sluchově postižených? Článek shrnoval výsledky rozsáhlé dotazníkové akce na českých školách pro sluchově postižené (v rámci projektu finančně podporovaného MŠMT ČR).

Z výsledků této akce mimo jiné vyplývá:

V České republice je zhruba 0,5 milionu sluchově postižených. Z nich naprosto rozhodující část tvoří starší lidé, jejichž sluch se zhoršil z důvodu věku.

V České republice je zhruba 15 000 sluchově postižených, kteří se s vadou sluchu narodili, nebo jejichž vada vznikla v dětství. To je asi 1,5 promile populace.

V České republice je asi 3 900 osob s praktickou hluchotou (tj. se ztrátami sluchu většími než 70 dB) a asi 3 700 osob s úplnou hluchotou (tj. se ztrátami sluchu většími než 90 dB), která trvá od narození nebo vznikla před započítáním nebo v průběhu školní docházky.

Prakticky a úplně hluchých osob, jejichž vada sluchu trvá od narození nebo vznikla před započítáním nebo v průběhu školní docházky, je v České republice asi 7 600, tj. asi 0,76 promile populace. Celkový počet prakticky a úplně hluchých však bude mnohem větší, protože zcela ohluchnout je možné i ve vyšším věku.

V České republice je asi 7 300 uživatelů znakové řeči.

2.1.5 Prognózy o počtu sluchově postižených v budoucnu

V budoucnu se bude pravděpodobně zvyšovat počet nedoslýchavých mladší generace, a to nejen v ČR. Velký vliv na to má poslech příliš hlasité hudby na diskotékách, techno-party apod. a příliš hlasité nastavení hudby jdoucí do sluchátek walkmanů. Z mnoha seriózních zahraničních studií (například německých lékařů) vyplývá stejný závěr: hlasitá hudba poškozuje sluch okamžitě (při příliš vysoké hladině dB můžete dokonce zcela ohluchnout), a jednak postupně, od nenápadného zhoršení až k hluchotě (ztráta se může projevit až v pozdějším věku).

2.2 Zrakové postižení

2.2.1 Kdo je zrakově postižený?⁴

Zrakově postižení (někdy též ZP) nebo správněji osoby se zrakovým postižením jsou lidé s různými druhy a stupni snížených zrakových schopností. Úžeji se tímto termínem rozumí ti, u nichž **poškození zraku nějak ovlivňuje činnosti v běžném životě a u nichž běžná optická korekce nepostačuje**. (Nezahrnujeme sem tedy např. člověka, který nosí dioptrické brýle a s nimi docela normálně vidí - to znamená, že má zrakovou vadu lehčího stupně a s brýlemi zvládá bez potíží každodenní činnosti, nemá omezení v přístupu k informacím, v orientaci a samostatném pohybu, v pracovním uplatnění, v sociální oblasti apod.) Abychom zdůraznili tento rozdíl, mluvíme někdy o *těžce zrakově postižených*. Tím máme na mysli skupinu zrakově postižených, u nichž právě onen vážný funkční důsledek zrakové vady zasahuje do běžného života, lidí, jimž už běžná brýlová korekce nepostačuje k plnému ("normálnímu") vidění.

Skupinu těžce zrakově postižených můžeme dále dělit na nevidomé a slabozraké. Při očním vyšetření se zkoumá zraková ostrost vyjádřená tzv. vizem udávaným zpravidla ve zlomku, kde první číslo znamená vzdálenost v metrech, ze které dotyčný čte a druhé číslo pak vzdálenost, ze které čte tu samou velikost písmene člověk s nepostiženým zrakem. (Vizus zdravého oka je tedy např.: 6/6). Vyšetření zrakové ostrosti do dálky se provádí nejčastěji na Snellenových optotypech, což jsou tabulky s řadami postupně se zmenšujících znaků. Dalším zkoumaným parametrem je velikost zorného pole. Toto pole může být v důsledku zrakové vady zúženo, omezeno nebo v něm může docházet k lokálním výpadkům - tzv. skotomům.

⁴ <http://www.sons.cz/kdojezp.php>

2.2.2 Klasifikace zrakového postižení podle WHO⁵

Druh zdravotního postižení

1. Střední slabozrakost

zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí: maximum menší než 6/18 (0,30) - minimum rovné nebo lepší než 6/60 (0,10); 3/10 - 1/10, kategorie zrakového postižení 1

2. Silná slabozrakost

zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí: maximum menší než 6/60 (0,10) - minimum rovné nebo lepší než 3/60 (0,05); 1/10 - 10/20, kategorie zrakového postižení 2

3. Těžce slabý zrak

a) zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí: maximum menší než 3/60 (0,05) - minimum rovné nebo lepší než 1/60 (0,02); 1/20 - 1/50, kategorie zrakového postižení 3

b) koncentrické zúžení zorného pole obou očí pod 20 stupňů, nebo jediného funkčně zdatného oka pod 45 stupňů

4. Praktická nevidomost

zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí 1/60 (0,02), 1/50 až světlocit nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, i když centrální ostrost není postižena, kategorie zrakového postižení 4

5. Úplná nevidomost

ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí, kategorie zrakového postižení 5

⁵ Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů - desátá revize (MKN-10), červen 1999

2.2.3 Statistické údaje o nevidomých a slabozrakých

Podle údajů Světové zdravotnické organizace je dnes na světě 45 miliónů nevidomých a toto číslo se v následujících 20 letech může až zdvojnásobit. Podle britských pramenů je v Evropě asi 11 milionů slabozrakých a asi 1 milion nevidomých. Ve Velké Británii je těžce zrakově postižený každý 60. Člověk. Jiné zdroje uvádějí, že lidé se zrakovým postižením tvoří přibližně 1 - 1,5% z populace. Přesné statistiky neexistují ani v rámci jednotlivých zemí.

Není bez zajímavosti, že 9 z 10 nevidomých (v celosvětovém měřítku) žije v rozvojových zemích a odborníci odhadují, že 80% slepoty může být léčeno nebo jí šlo předejít.

Za zmínku stojí fakt, že procento slabozrakých lidí v populaci průběžně roste a jedním z rozhodujících faktorů ovlivňujících tento trend je nade vše pochybnost prodlužování délky lidského života (to platí především v naší euroamerické civilizaci). Přímá úměrnost vzniku zrakových vad a vyššího věku je jednoznačně prokázána: 80% lidí starších 75 let má vážné problémy se zrakem a 70 - 75% nových případů zrakových vad vzniká u lidí starších 65 let. Z toho se dá vyvodit, že stárnutí je samo o sobě významným činitelem vedoucím ke vzniku zrakové vady. Podle prognóz se v příštích 20 letech počet lidí starších 85 let přibližně zdvojnásobí, z čehož lze usuzovat na zvýšení počtu lidí s postižením zraku.

2.3 Pohybové postižení⁶

Omezení pohyblivosti způsobuje několik skupin onemocnění:

2.3.1 Nemoci a poranění míchy

– např. Paraplegie - současné postižení obou dolních končetin s částečným nebo úplným ušetřením horní končetiny.

2.3.2 Nemoci kostí a páteře

– např. Osteoporóza - je definována jako onemocnění postupně oslabující kosti, které se tak stávají křehčími a snadněji se zlomí. Nejčastěji se v důsledku osteoporózy zlomí obratel (páteř), předloktí a krček stehenní kosti. Tyto zlomeniny jsou jednak bolestivé, ale jsou také příčinou úbytku tělesné výšky, deformování páteře, která se vyklenuje vzad a způsobuje ohnutí postavy. Dále vede ke zhoršení pohyblivosti, neschopnosti postarat se o

⁶ Pro celou kapitolu bylo čerpáno z <http://www.helpnet.cz>

sebe sama v běžném životě, případně k dlouhodobému upoutání na lůžko a závislosti na péči druhých. Osteoporóza je nemoc, kterou je v České republice postiženo asi 420 000 žen a 200 000 mužů ve věku nad 55 let.

2.3.3 Nemoci kloubů

– např. Artróza - je nejčastějším onemocněním pohybového aparátu, kterému se lidově říká často revma. Výskyt onemocnění stoupá s věkem, nejčastěji se vyskytuje u lidí nad 60 let. Patří mezi revmatická onemocnění a je charakterizováno určitým stupněm degenerace kloubní chrupavky, ale postihuje také další tkáň. Tato degenerace (změny ve stavbě chrupavky) se dosud jeví jako nevratná. Nejčastějším příznakem tohoto stavu je bolest ať už námahová nebo klidová. S tím je následně spojeno omezení hybnosti daného kloubu. Při zhoršení stavu může být kloub i oteklý (zánět kloubu).

2.3.4 Revmatická onemocnění

- např. Bechtěrevova choroba - je dlouhodobé zánětlivé onemocnění. Postihuje v první řadě tzv. sakroiliakální skloubení, tj. kloub mezi křížovou kostí a pánví, a klouby páteře. Důsledkem je postupné tuhnutí až ankylóza (tj. úplné ztuhnutí) páteře, ke které může dojít již za 14 let od začátku onemocnění. U poloviny postižených se zánět objeví i na periferních kloubech, nejčastěji kyčelních.

2.3.5 Nemoci svalů

- např. Obrna - týká se omezení pohyblivosti, říká se jí též ochrnutí a příčina může být různá - cévní mozková příhoda, nádorová onemocnění, dětská mozková obrna, zánětlivé příčiny, úrazy mozku, míchy či nervů.

3 Současná situace tělesně postižených na trhu CR v Evropské Unii

3.1 Současná situace tělesně postižených v Evropské Unii

3.1.1 Práva občanů se zdravotním postižením v EU

Občané se zdravotním postižením byli po mnoho let ve všech evropských zemích přehlíženi, vnímáni jako břímě společnosti a nebyl jim umožněn přístup ke vzdělání, k zaměstnání, dopravě, informacím, ke kultuře atd.

Velkou snahou ze strany nevládních organizací osob zdravotně postižených však byla prosazena nová vize, kde práva zdravotně postižených občanů jsou stejná jako práva všech ostatních občanů. Tato změna je vepsána do Standardních pravidel OSN pro vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a nedávno se také stala součástí ambiciózní vize obsažené ve významné Madridské deklaraci přijaté v březnu 2002.

V posledních letech přijaly Organizace spojených národů, Evropská unie, členské státy a přistupující země právní normy pro boj s diskriminací. Tyto normy jsou založeny na lidských právech. Do prosazování opatření proti diskriminaci byly zapojeny také osoby se zdravotním postižením, jejichž práva stvrdily mezinárodní pravidla, ústavní dokumenty, právní akty i precedenční právo. Vedle obecných opatření pro boj s diskriminací, byla také přijata specifická opatření k boji s diskriminací z důvodu zdravotního postižení.

Teprve v devadesátých let se zdravotní postižení stalo v politice Evropské unie vážnou otázkou. Občané se zdravotním postižením jsou od roku 1997 – od schválení Amsterdamské smlouvy – přímo zmíněni ve Smlouvě o EU. Článek 13 této smlouvy poskytuje právní podklad pro opatření na boj s diskriminací, včetně té z důvodu zdravotního postižení.

Zákony a politika v oblasti zdravotního postižení jsou dnes již pevně ustanovenou a rozvíjející se součástí *acquis communautaire*. Potřeby osob se zdravotním postižením jsou konkrétně zmíněny např. ve Směrnici 2000/78/ES, stanovící obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a při výkonu povolání, ve směrnici o autobusech a mikrobusech, ve směrnici o autorských právech, ve směrnících o železniční dopravě, o námořní dopravě, o právech leteckých pasažérů a o přístupnosti telekomunikačních služeb aj.

Výsledkem jednání o návrhu znění Evropské ústavy by mělo být i zanesení Charty základních práv, včetně opatření týkajících se konkrétně zdravotního postižení do tohoto textu. Toto by rovněž napomohlo dalšímu vývoji práv zdravotně postižených občanů v Evropské unii. Zároveň se již na mezinárodní úrovni pracuje na vytvoření Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením.

3.2 Počet tělesně postižených lidí v EU

Postižení lidé představují v Evropské Unii široký a stále se rozrůstající trh, a to jak v případě cestování v rámci zaměstnání, tak v případě cestování ve volném čase. V EU je přibližně 37 milionů lidí s nějakým zdravotním postižením. Předpokládá se, že toto číslo ještě v budoucnu poroste, a to díky zvyšujícímu se průměrnému věku populace. Dohromady bude asi 120 milionů postižených nebo starších lidí v Evropě vyhledávat upravený přístup. K tomuto číslu je samozřejmě ještě nutné přičíst rodinu a přátele, kteří postiženou osobu doprovázejí. Výzkumy ukazují, že zdravotně postižení lidé jsou věrní zákazníci, kteří se často vracejí na místa, která poskytují dobrý přístup. Také ostatní lidé mohou využívat upravené přístupy, například rodiče s kočárky nebo lidé se zraněními.

3.3 Co je to přístupnost (accessibility)?

Otázce přístupného cestovního ruchu pro postižené lidi se hlouběji věnovala Evropská komise a v roce 1996 vydala praktickou příručku „Vytvoření přístupné Evropy pro turisty s pohybovým postižením“, jejíž vydání se zasloužilo o zvýšený zájem o potřeby postižených turistů. V úvodu se příručka zabývá otázkou, co je to přístupnost a proč by se o ní měl turistický průmysl zajímat.

► „Přístupnost se netýká jen kolečkových křesel. Upozorňuje, jak je to pro každého jednoduché přiblížit se, vstoupit a používat budovy, venkovní prostory a další zařízení nezávisle, bez potřeby speciálních úprav. Poskytování informací o přístupnosti a upraveném přístupu pomáhá velkému množství lidí, kteří chtějí cestovat, ale připadá jim to obtížné.“

Současná úroveň přístupu k turistickým zařízením se významně liší. Poskytování přístupných zařízení a informací je však v současné době velkou konkurenční výhodou a tato příručka má poskytovatelům služeb v cestovním ruchu pomoci této situaci využít.⁷

⁷ Vytvoření přístupné Evropy pro turisty s pohybovým postižením, 1996 (Zdroj: http://europa.eu.int/index_en.htm)

3.4 Evropské fórum zdravotně postižených EDF⁸

Otázkou účasti tělesně postižených na CR se na úrovni EU také zabývalo Evropské fórum zdravotně postižených (EDF = European Disability Forum), které vydalo v roce 2001 dokument Formování budoucnosti evropského cestovního ruchu (Doc. EDF 01/13 EN). V tomto dokumentu se zabývá otázkou bariér v CR, většího zaostření politik na CR, označení přístupnosti, zvyšování kvality turistických produktů atd.

Evropské fórum zdravotně postižených (EDF) bylo založeno organizacemi zdravotně postižených osob na základě poznání, že je třeba vytvořit v rámci Evropské unie (EU) opravdu reprezentativní poradní orgán se širokým mandátem a aktivním přístupem k problematice zdravotního postižení.

EDF je registrováno podle belgického práva jako mezinárodní nezisková organizace. Její stanovy byly podepsány 6. května 1996 a 1. ledna 1997 začala pracovat.

EDF koordinovalo v roce 1997 širokou kampaň vztahující se k Mezivládní konferenci a revizi Smlouvy o Evropské Unii - aktivity v této oblasti pokračují i nadále a soustřeďují se na optimální využití ustanovení této Smlouvy ve prospěch zdravotně postižených osob.

Činnost EDF probíhá z velké části v pracovních skupinách, které se zabývají jednotlivými specifickými otázkami. Patří mezi ně například legislativa, problematika zdravotně postižených žen, revize Mezinárodní klasifikace poruch, postižení a handicapů, informační společnost atd.

Před přijetím jakéhokoliv kolektivního rozhodnutí jsou konzultováni všichni členové EDF, a to buď prostřednictvím řídicích orgánů nebo se mohou vyjádřit písemně.

EDF vydává pravidelně vlastní časopis a poskytuje informační servis. Dvakrát měsíčně dostávají členové interní zpravodaj s informacemi a zprávami o nových politických iniciativách, připravovaných akcích, zásadních změnách, záležitostech Evropské unie a aktivitách členských organizací. (Více informací v Příloze č.1)

⁸ Kapitola byla sepsána podle informací dostupných na <http://www.edf-feph.org>

3.4.1 Hlavní témata dokumentu Formování budoucnosti evropského CR:

(European Disability Forum EDF Position Paper on Tourism: Framing the Future of European Tourism Doc. EDF 01/13 EN) (Příloha č.2)

Bariéry pro turisty s postižením

Lidé s postižením, kteří cestují jako turisté, jsou pravidelně konfrontováni s ekonomickými, sociálními a postojovými bariérami. Fyzické bariéry zahrnují nepřístupnou dopravu a prázdninové resorty, nedostatek adekvátní a vhodné pomoci a diskriminaci dopravních služeb, dopravních operátorů a hotelů a restaurací.

Přestože některé členské státy EU mají národní nařízení týkající se přístupu postižených osob do veřejných budov a dopravy, přístupnost není důsledně definovaná napříč všemi sektory. Většina hotelů, apartmánů, restaurací, barů, atrakcí pro návštěvníky a způsobů dopravy je nedostupná pro postižené lidi.

Postižení lidé a jejich rodiny také čelí ekonomickým bariérám, neboť tito lidé mají nižší příjmy, a to díky tomu, že postižených většinou mají méně placenou práci nebo jsou nezaměstnaní. Zároveň mají vyšší výdaje, které přímo vyplývají z jejich postižení (výdaje za léky, vybavení a pomůcky, speciální služby a osobní asistenci).

Větší zaostření politik na CR

V současné době jsou jednou z bariér cestování pro postižené lidi různorodé a často matoucí soubory politik a standardů existující napříč členskými státy EU, týkající se přístupu invalidů ke zboží, službám, dopravě a stávajícímu prostředí. Snahou EDF je přimět členské státy, aby tyto politiky a standardy více zprůhlednily a aby došlo k bližší konvergenci na tomto poli.

Vývoj Evropského označení přístupnosti

EDF velmi uvítal návrh ministerské konference v Bruggy na vytvoření Evropského označení přístupnosti. Do této doby neexistovaly žádné standardy, které by rozlišovaly, jak by symboly týkající se postižení měly být používány. Schémata označení, která jsou používána v členských zemích EU, jsou často používána nevhodně jako marketingové nástroje. Například hotely často deklarují, že jsou přístupné pro kolečková křesla a používají symbol s kolečkovým křeslem, ale nejsou pro jejich uživatele plně přístupné.

Dalším problémem je, že postižení a jejich rodiny nemají důvěru v prohlášení poskytovatelů služeb týkajících se úrovně přístupu, který poskytují invalidům. Evropské označení přístupnosti by ustanovilo jasné standardy a pravidla upravující použití symbolů poskytovateli služeb v turistickém průmyslu.

Zvyšování kvality turistických produktů

V měření kvality turistických produktů musí být přístup pro postižené lidi mezi hlavními stanovenými kritérii. Tato kritéria musí zahrnout širokou škálu postižení včetně tělesné invalidity, smyslových postižení a poruch učení. Ustanovení kvality mohou zahrnovat shromažďování dat na úrovni uspokojení zákazníků s postižením a jejich rodin na rozsahu turistických služeb poskytovaných v EU. Shromažďování údajů by se mělo pravidelně opakovat, aby bylo možné zaznamenat a monitorovat zlepšení v přístupu ke službám.

3.5 Globální etický kodex cestovního ruchu

Práva pohybově postižených jsou také zmíněna v **Globálním etickém kodexu cestovního ruchu** (The Global Code of Ethics for Tourism - GCET). GCET byl přijat 30. října 1999 rezolucí A/RES/406(XIII) Valného shromáždění Světové organizace cestovního ruchu (WTO). Struktura kodexu se skládá z preambule, principů (9 článků) a mechanismu implementace kodexu (článek 10).

GCET je ucelený soubor základních principů, jehož cílem je usměrnit všechny aktéry zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu, např. vlády, místní komunity, podnikatele a odborníky v cestovním ruchu, zahraniční a domácí návštěvníky, rozvíjet cestovní ruch udržitelným a zodpovědným způsobem. GCET souvisí s celosvětovými globálními problémy kterými jsou: čestný obchod, bezpečnost, sociální pokrok a humanitární problémy, které ovlivňují různým způsobem jak země generující cestovní ruch, tak i přijímací země.

Tělesně postižení jsou konkrétně zmiňováni v článku č. 2: CR jako prostředek individuálního a kolektivního naplnění - (2) Aktivity cestovního ruchu by měly respektovat rovnost mužů a žen; měly by podporovat lidská práva a obzvlášť individuální práva nejzranitelnějších skupin, hlavně dětí, starších lidí, **invalidů**, etnických menšin a domorodců.⁹

⁹ Globální etický kodex cestovního ruchu, 1999 (Zdroj: <http://www.economy.gov.sk>)

Další zmínka je ve článku č. 7: Právo na CR – (3) Sociální CR a hlavně asociativní CR, který ulehčuje rozšířený přístup k rekreaci, cestování a dovoleným, by se měl rozvíjet s podporou veřejných orgánů. (4) Měl by se podporovat a ulehčovat rodinný, mládežnický, studentský a seniorský CR a **CR invalidních lidí**.¹⁰

3.6 Přístup vybraných poskytovatelů služeb CR ve vztahu k invalidním klientům

3.6.1 Hotelový řetězec - InterContinental Hotels

Jako ukázka způsobu, jak se dá tvořit nabídka služeb pro invalidní klientelu byl zvolen hotelový řetězec InterContinental Hotels, který má již tyto služby rozvinuté.

Tento hotelový řetězec má své hotely ve většině evropských velkoměst, např. Paříž, Londýn, Vídeň, Berlín, Řím, Madrid. Nabídku pokojů pro invalidy na svých stránkách nabízí téměř všechny tyto hotely, výjimkou je např. hotel De la Villa v Římě, kde se mi nepodařilo nalézt žádnou zmínku o pokojích pro invalidy. Ostatní hotely většinou nabízejí jednu až dvě místnosti s upraveným vstupem a sociálním zařízením, samozřejmostí je také bezbariérový vstup do hotelu, hotelové restaurace a výtah.

Příklad: Hotel Athenaeum InterContinental v Athénách

Vybavení hotelu pro tělesně postižené:

- Hlavní vchod nabízí snadný přístup
- Na parkovišti jsou k dispozici rampy
- Výtahy jezdí do všech pater a jsou dostatečně široké pro kolečkové křeslo
- Ve všech veřejných prostorách jsou toalety pro postižené

Vybavení pokojů pro pohybově postižené (8 pokojů a 1 studio):

- Všechny dveře jsou dostatečně široké pro kolečkové křeslo
- V koupelnách, na toaletách a ve vanách jsou speciální zábradlí
- U vchodu do každého pokoje je zvonek

¹⁰ Globální etický kodex cestovního ruchu, 1999 (Zdroj: <http://www.economy.gov.sk>)

3.6.2 Stravovací řetězec - McDonald's

Z informací dostupných na internetu vyplývá, že všechny provozovny fast foodového řetězce McDonald's mají bezbariérový přístup a také bezbariérové WC. Ovšem provozovny, kde je více pater, většinou nejsou vybaveny výtahem pro zákazníky, takže pro invalidy jsou přístupná pouze přízemní patra.

3.6.3 Evropské velkoměsto - Londýn

Dopravní služby

Přestože se Londýn jako cíl pro invalidní turisty neustále zlepšuje, celkově budí systém veřejné městské dopravy rozpaky. Pro člověka s pohybovými potížemi může být cestování podzemní dráho značně obtížné, přístup je ve většině případů po schodech a je také velmi přeplněné. Zájemcům je k dispozici mapa přístupného metra.

Všechna licencovaná taxi(Black Cabs) s sebou vozí přenosnou rampu umožňující snadnější nastoupení a vystoupení, úroveň pohodlí(zvláště ve starších vozech) je však značně nízká.

Na autobusových trasách v Londýně nalezneme stále více nízkopodlažních vozů, opět jsou zde ale problémy s přeplněním v dopravní špičce.

Užitečnou publikací je také Průvodce hladkou jízdou, který poskytuje informace o různých druzích dopravy v Londýně a možnostech cestovat jimi na invalidním vozíku. Dále také tento průvodce obsahuje informace o přístupných památkách, muzeích a galeriích.

Ubytování

V Londýně se nachází většina hotelů nejznámějších hotelových řetězců, u kterých je samozřejmostí poskytování služeb pro invalidy, nabídka je proto docela rozmanitá. Seznam všech hotelů s bezbariérovým přístupem a vybavením pro invalidy je možné nalézt na www.algothere.com.

V seznamu těchto hotelů je možné najít tyto dva symboly:

Obrázek 1 Symbol přístupnosti 1

Zdroj: www.algothere.com

Tento symbol znamená, že hotel je přístupný pro uživatele invalidního vozíku, který cestuje sám.

Obrázek 2 Symbol přístupnosti 2

Zdroj: www.algothere.com

Tento symbol znamená, že hotel je přístupný pro uživatele invalidního vozíku, který cestuje s asistenčním doprovodem.

Stravování

Se stravováním je to podobné jako s ubytováním, to znamená, že v Londýně je možné vybrat si z velké řady restaurací a barů s bezbariérovým přístupem. K nejoblíbenějším patří American Bar v hotelu Savoy nebo Park Lane Restaurant. Úplný seznam Top 10 bezbariérových barů a restaurací je možné nalézt na internetových stránkách www.viewlondon.co.uk.

Památky

K nejznámějším londýnským památkám s bezbariérovým přístupem patří:

- Tower Bridge
- The Tower of London
- Westminster Abbey
- Madame Tussauds
- The British Museum
- Tateova galerie

3.6.4 Praha

Dopravní služby

Autobusy

Po Praze jezdí 257 nízkopodlažních autobusů. Z toho 3 vozy Neoplan, 241 vozů Karosa Citybus 12 metrů a 13 vozů Karosa Citybus 18 metrů (kloubové). Všechny autobusy nakupované po roce 1999 mají výklopnou plošinu pro snadnější přístup vozíčkářům. V loňském roce se plošiny dodělaly i do zbylých vozů, tudíž všechny nízkopodlažní autobusy (NPA) v Praze mají plošiny u druhých dveří.

Metro

Pro většinu vozíčkářů není problém se dostat do vozu, ale spíše do stanice. Řada stanic je již uzpůsobena, avšak některé se tak jen tváří. Jsou vybaveny nákladním výtahem, který může řídit pouze proškolená osoba, čili je nutné mít proškolený doprovod s průkazem

Přístupné stanice metra

Trasa A

Dejvická, Skalka (d)

Trasa B

Zličín, Stodůlky, Luka, Lužiny, Hůrka, Florenc (př) (d), Vysočanská, Hloubětín, Rajska zahrada, Černý most

Trasa C

Háje (d), Opatov (d), Chodov, Roztyly (d), Pankrác (d), Vyšehrad, I. P. Pavlova (d), Muzeum (př), Hlavní nádraží, Florenc (př) (d), Nádraží Holešovice

poznámka: (d) - doprovod, (př) - přestupní stanice

Taxi - je možné využít 4 taxislužeb s vozy speciálně upravenými pro vozíčkáře.

Ubytování

V Praze se nachází většina hotelů nejznámějších hotelových řetězců (Corinthia Towers, Four seasons hotel Prague, Hilton Prague, InterContinental Praha, Prague Marriot, Hiliday Inn Prague Congress Centre). U těchto společností je již samozřejmostí poskytování služeb pro invalidy.

V Praze se také nachází i hotel přímo orientovaný na pohybově postiženou klientelu:

Centrum Paraple

- 10 dvoulůžkových pokojů s možností přistýlky (celková kapacita je 26 osob)
- Každý pokoj je vybaven vlastní koupelnou se sprchovým koutem, případně vanou a WC.

Ceník

Skupina I 100,-Kč....pro klienty v intenzivním rehabilitačním programu

Skupina II a) 130,-Kč....pro členy SP mimo sezonu (od 1.září do 30.června)

b) 200,-Kč....pro členy SP v sezoně (od 1.července do 31.srpna)

Skupina III 240,-Kč....pro nečleny s průkazem ZTP/P

Skupina IV 450,-Kč....pro ostatní (ceny dle roku 2002)

Stravování

Bezbariérové restaurace je možné nalézt na www.find-restaurant.com. Samozřejmě jsou bezbariérové restaurace v hotelech vyšší kategorie, které zároveň nabízí ubytování pro pohybově postiženou klientelu.

Památky

Věž staroměstské radnice

Státní opera

Pražský hrad

- Katedrála sv. Víta, Císařská konírna, Obrazárna Pražského hradu, Tereziánské křídlo Starého královského paláce, Nejvyšší purkrabství, Královský letohrádek, Jízdárna Pražského hradu, Španělský sál, Bazilika sv. Jiří.

Rudolfinum

Žofín

3.6.5 Komparace Praha - Londýn

Doprava

Praha i Londýn se v otázce bezbariérové dopravy potýkají se stejnými problémy, a to s přeplněností v dopravní špičce a špatnou přístupností metra. Mapy přístupného metra jsou v obou případech k dispozici. Výhodou pro cestování invalidů v Londýně praktická příručka Průvodce hladkou jízdou.

Ubytování

Nabídka ubytování pro invalidní klientelu je v určitých aspektech v Praze a v Londýně podobná, a to díky přítomnosti stejných hotelových řetězců. Narozdíl od Londýna však ubytovací zařízení v Praze nerozlišují dva symboly přístupnosti, ale používají jednotný mezinárodní symbol přístupnosti. Výhodnější pro invalidní turisty je jistě značení symboly v Londýně.

Stravování

Nabídka stravovacích služeb je v Praze i v Londýně srovnatelná, v Praze ovšem neexistuje žádný seznam Top bezbariérových barů a restaurací.

Památky

V obou případech je nabídka památek s bezbariérovým přístupem omezená, a to hlavně díky architektonickému řešení památek.

4 Současná situace tělesně postižených v České republice

4.1 Počet zdravotně postižených

O počtu občanů se zdravotním postižením v České republice není k dispozici žádný statistický údaj. Lze provést pouze kvalifikovaný odhad vycházející z toho, že četnost zdravotních postižení je v zemích s obdobnou úrovní rozvoje obdobná. Lze odhadnout, že v ČR je zhruba 1 200 000 občanů se zdravotním postižením. Ještě složitější je odhad počtu občanů s jednotlivými typy zdravotního postižení. Zpráva o situaci zdravotně postižených uvádí tyto odhady:

60 tisíc zrakově postižených, z toho 17 tisíc velmi těžce postižených

300 tisíc sluchově postižených, z toho asi 15 tisíc zcela hluchých

60 tisíc lidí s poruchami řeči

300 tisíc mentálně postižených

300 tisíc lidí s vadami pohybového ústrojí

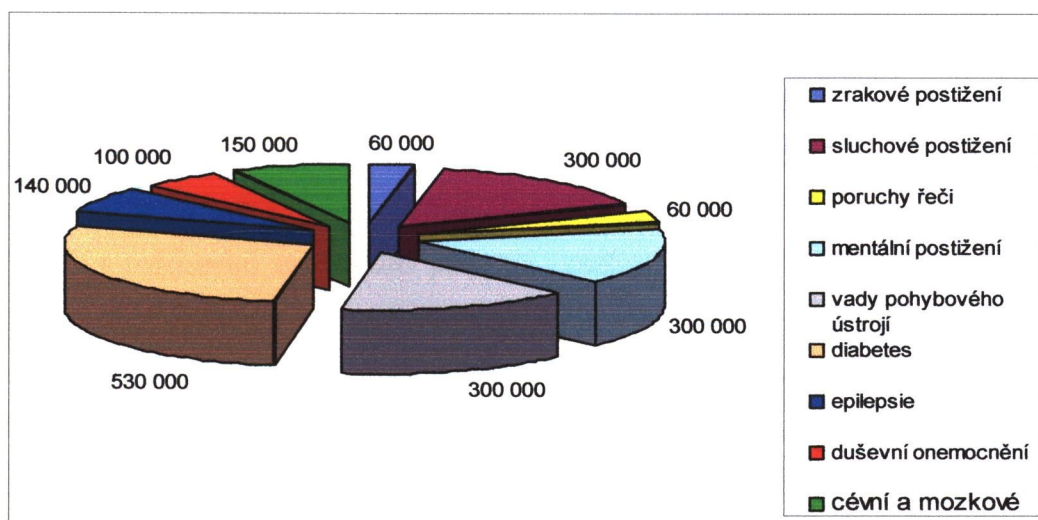
530 tisíc diabetiků

150 tisíc osob po cévních a mozkových příhodách

140 tisíc osob postižených epilepsií

100 tisíc duševně nemocných

Graf 1 Počet zdravotně postižených v ČR (rok 2004)

Zdroj: www.helpnet.cz

Tato čísla nejsou v rozporu s odhadem celkového počtu občanů se zdravotním postižením, protože velké množství zdravotních postižení se vyskytuje v kombinaci.

Kromě těchto postižení existuje samozřejmě ještě značné množství osob postižených např. vrozenými vývojovými vadami, těžkým onemocněním ledvin a močových cest, revmatismem, onkologickými onemocněními, respiračními onemocněními a astmatem, dermatózami, cystickou fibrózou, mozkovou obrnou, hemofilií, roztroušenou sklerózou, muskulární dystrofií, parkinsonismem, Turnerovým syndromem, Bachtěrevovým syndromem atd.

4.2 Důležité dokumenty

4.2.1 Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením

V dubnu 1998 přijala vláda České republiky Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením. Jde o velmi důležitý dokument, který stručně charakterizuje jednotlivé oblasti života této skupiny obyvatel a stanovuje v nich jednak cíle, jednak závazná opatření pro různé státní instituce. Realizace těchto opatření by měla vést ke zlepšení životních podmínek zdravotně postižených.

4.2.2 Vyhláška 369/2001

VYHLÁŠKA 369/2001 Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. října 2001 o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace (Příloha č.3)

Tato vyhláška vymezuje některé základní pojmy používané v této práci:

Šikmá rampa - část komunikace nebo samostatná konstrukce umožňující vlastní přístup do stavby nebo překonávání výškového rozdílu mezi částmi stavby, přičemž jde o ohraničenou šikmou rovinu, převyšující okolní plochu o více než 20 mm;

Osoby s omezenou schopností pohybu - osoby postižené pohybově, zejména osoby na vozíku pro invalidy, osoby pokročilého věku, těhotné ženy a osoby doprovázející dítě v kočárku, dítě do tří let, popřípadě osobu s mentálním postižením

Bezbariérový přístup - Do staveb musí být alespoň jeden vstup v úrovni komunikace pro pěší bez vyrovnávacích stupňů. Brání-li tomuto řešení závažné technické důvody, může být vyrovnání výškového rozdílu řešeno šikmou rampou provedenou dle bodu 1.3. přílohy č. 1 k této vyhlášce, popřípadě zvedacím zařízením. Před vstupem do budovy musí být

vodorovná plocha nejméně 1500 mm x 1500 mm, při otevírání dveří ven nejméně 1500 mm x 2000 mm. Za vodorovnou plochu se považuje i plocha ve sklonu v poměru nejvýše 1 : 50 (2,0 %).

Vstupní dveře musí umožňovat otevření nejméně 900 mm; tento požadavek platí i pro hlavní křídlo dvoukřídlových dveří. Smí být zaskleny od výšky 400 mm, nebo musí být chráněny proti mechanickému poškození vozíkem, zejména zaskleny nerozbitným sklem. Otevíraná dveřní křídla musí být ve výši 800 až 900 mm opatřena vodorovnými madly přes celou jejich šířku, umístěnými na straně opačné než jsou závěsy, s výjimkou dveří automaticky ovládaných. Dveře karuselového provedení musí umožnit průjezd osoby na vozíku bez dalších podmiňujících opatření, jinak musí být doplněny dalšími otevíranými dveřmi.

Bezbariérové WC - Horní hrana sedátka klozetové mísy musí být ve výši 500 mm nad podlahou, ovládání splachovacího zařízení musí být umístěno po straně nejvýše 1200 mm nad podlahou, po obou stranách klozetové mísy musí být sklopná madla ve vzájemné vzdálenosti 600 mm a ve výši 780 mm nad podlahou. Klozetová mísa musí být osazena tak, aby vedle ní byl prostor šířky nejméně 800 mm, mezi jejím čelem a zadní stěnou kabiny WC bylo nejméně 700 mm. Dveře se musí otevírat směrem ven a musí být opatřeny z vnitřní strany vodorovným madlem. Zámek dveří musí být odjistitelný zvenku. V kabině WC musí být umístěno umyvadlo. Nejmenší rozměry kabiny jsou 1600 mm x 1800 mm, u změn dokončených staveb 1400 mm x 1400 mm.

Mezinárodní symbol přístupnosti - Mezinárodní symbol přístupnosti je čtverec modré barvy, na němž je vyobrazena bílou čarou stylizovaná postava sedící na vozíku pro invalidy a hledící vpravo. Nejmenší rozměry symbolu jsou 100 mm x 100 mm.

Obrázek 3 Mezinárodní symbol přístupnosti

Zdroj : www.nrzp.cz

4.2.3 Černá a bílá kniha bariér

Organizace projektu

Projekt Černá a bílá kniha bariér je projektem Vládního výboru pro zdravotně postižené občany a Národní rady zdravotně postižených ČR

Cíl:

Zbourání bariéry anonymity kolem těch účastníků stavebních řízení, kteří se podílejí na vzniku nebo přetrvávání bariér omezujících mobilitu zdravotně postižených osob a propagace správných a s ohledem na konkrétní místo citlivě řešených bezbariérových dopravních tras a budov.

Černá a bílá kniha bariér si klade za cíl povznést informovanost o problematice bezbariérových úprav staveb prostřednictvím konkrétních příkladů. Kniha je rozdělena do dvou částí.

První část, černá, předvede realizované projekty, které dodržely právní předpisy či normy, ale faktické provedení je nevhodné či přímo nebezpečné pro lidi s omezenou schopností pohybu či orientace. Černá kniha poukáže také na špatné projekty, nesprávné provedení staveb a nedostatečnou kontrolu ze strany schvalovacích orgánů státní správy.

Druhá část, bílá, představí stavby při jejichž návrhu a realizaci bylo pamatováno na všechny uživatele a to především po stránce funkční a užitné. Poukáže na stavby u nichž se architekt, stavitel i účastníci schvalovacího procesu problematikou bezbariérovosti zabývali a vzniklo velice kvalitní řešení. Na těchto stavbách bude možné názorně předvést, že lze plnit jak literu zákona tak funkčnost i estetické požadavky. Tyto stavby tak budou příkladem a inspirací pro další architekty a stavitele. Bílá kniha má být představením vzorových projektů a realizací z hlediska bezbariérovosti.

5 Současná situace tělesně postižených na trhu CR v České republice

5.1 Důležité dokumenty

5.1.1 Charta přístupu k dopravním službám a infrastruktuře

Tato charta byla přijata na konferenci evropských ministrů dopravy (CEMT) ve dnech 19. a 20. května 1999 ve Varšavě. Touto chartou byl přijat závazek, že nově budovaná infrastruktura v Evropě bude přihlížet k potřebám lidí s omezenými možnostmi pohybu a orientace.

► Počet lidí s omezenými možnostmi pohybu a orientace vzrůstá.

Lidé s omezenými možnostmi pohybu a orientace tvoří významnou a stále rostoucí část evropské populace. V souvislosti se stárnutím této populace jejich počet v příštích 50 letech podstatně vzroste. Do roku 2020 bude v Evropě dvakrát více osob nad 65 let věku, než bylo v roce 1960.

► Každý musí mít možnost žít nezávislým způsobem života. Jednoznačným a schváleným politickým cílem je vybudování takové Evropy, ve které budou mít občané bez ohledu na zdravotní postižení a věk možnost žít nezávislým způsobem života. Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné, aby veřejné budovy, dopravní systémy a infrastruktura byly bez bariér.

► Nová infrastruktura musí brát v úvahu potřeby lidí s omezenými možnostmi pohybu a orientace. V oblasti dopravy a infrastruktury se v Evropě připravuje a realizuje řada nových projektů. Doba životnosti dopravních zařízení a infrastruktury může být velmi dlouhá a projekty zvažované nyní budou sloužit ještě v příštím tisíciletí. Je proto nezbytné, aby byly budovány v souladu s potřebami lidí s omezenými možnostmi pohybu a orientace. Zlepšení přístupnosti přispívá v každém případě ke zvýšení kvality těchto systémů a mají z něho obvykle prospěch všichni cestující.

► Přístupnost musí garantovat vlády. Jasnou zodpovědnost za zajištění nejvyšších standardů přístupnosti u navrhovaných i realizovaných projektů mají jednotlivé vlády.

5.1.2 Charta služeb pro cestující v letecké dopravě¹²

(podepsána Českými aeroliniemi a.s. dne 28. října 2001)

Charta služeb pro cestující v letecké dopravě je dobrovolným závazkem leteckých dopravců vůči cestujícím. Byla vytvořena leteckými společnostmi v Evropě po konzultacích se zástupci cestujících, evropskými vládami a evropskou komisí. Jejím základním posláním je poskytnout stanovené standardy služeb. Popisuje přesně úroveň služeb, kterou cestující mohou očekávat od zúčastněných leteckých společností.

Charta je systémem pravidel zahrnující 14 oblastí standardů služeb pro každého cestujícího v letecké dopravě před začátkem cesty, během cesty a po jejím ukončení.

Charta služeb pro cestující v letecké dopravě určuje pravidla pro:

- Nabízení nejnižšího možného jízdného
- Uznání výše jízdného po zaplacení
- Včasné informování cestujících o provozních nepravidelnostech
- Pomoc cestujícím při zpoždění letu
- Včasné doručení zavazadel
- Trvání telefonických rezervací a jejich zrušení
- Poskytování včasné refundace
- **Nabízení asistence cestujícím se sníženou pohyblivostí**
- Uspokojení základních potřeb cestujících na palubě při zpoždění letu
- Urychlení odbavení cestujících
- Snížení počtu odmítnutých cestujících
- Poskytování prodejních a provozních informací a podmínek přepravy
- Poskytování informací o dopravci
- Reakce na stížnost cestujících

Každá letecká společnost zveřejní služby, které nabízí cestujícím vyžadujícím zvláštní péči a cestujícím s omezenou pohyblivostí v souladu s platnými bezpečnostními předpisy. U cestujících s omezenou pohyblivostí se letecké společnosti zavazují podporovat přiložený dokument "Vycházení vstříc potřebám lidí s omezenou pohyblivostí".

¹² Charta služeb pro cestující v letecké dopravě (Zdroj: http://www.csa.cz/cs/downloads_lng/charta_pdf.pdf)

Vycházení vstříc potřebám lidí s omezenou pohyblivostí (PRM)

Účelem tohoto dokumentu je zlepšit dostupnost cestování letadlem lidem s omezenou pohyblivostí tím, že jejich potřeby budou pochopeny a zajištěny, a jejich bezpečnost a důstojnost respektovány. Dokument je zaměřen na letecké společnosti, které poskytují služby a vybavení na letištích a v letadlech, a tvoří základ, na němž by mohl být vytvořen dobrovolný systém prováděcích předpisů - Kodex. Při přípravě Kodexu se budou brát v úvahu odpovídající ustanovení Evropské konference o civilním letectví (ECAC), Dokument 30 (sekce 5) a ICAO Annex 9. Tyto dokumenty poskytují technické informace a jsou vytvořeny vládními agenturami, jež se zabývají vytvářením standardů a doporučených praktik po konzultacích s leteckými společnostmi.

Osobou s omezenou pohyblivostí (PRM) se rozumí kdokoli, kdo má omezenou pohyblivost z důvodu fyzické nezpůsobilosti (smyslové nebo pohybové), duševní poruchy, věku nebo jiného důvodu v době, kdy používá dopravu a jehož stav potřebuje zvláštní péči a přizpůsobení služeb, které jsou dostupné všem cestujícím, potřebám dané osoby.

Základní předpoklady

- ▶ PRM mají stejná práva jako jiní občané na svobodu pohybu a výběru. To se vztahuje na cestování letadlem jako na ostatní oblasti života.
- ▶ Letecké společnosti, letiště a poskytovatelé souvisejících služeb jsou odpovědní za vycházení vstříc potřebám PRM. PRM mají rovněž odpovědnost vyjádřit své potřeby odpovídajícím postupem a ve vhodné dobu.
- ▶ Informace musí být dostupné, aby umožnily PRM plánovat a uskutečnit cestu.
- ▶ Náklady na uspokojování potřeb PRM se těmto osobám přímo neúčtují.
- ▶ Nezpůsobilost by neměla být stavěna na úroveň nemoci a proto od PRM nesmí být vyžadována lékařská prohlášení o jejich nezpůsobilosti jako podmínka cestování.
- ▶ Otázky vztahující se k PRM budou konzultovány s organizacemi zastupujícími PRM.
- ▶ Zaměstnanci projdou odpovídajícím výcvikem, aby rozuměli a vycházeli vstříc potřebám PRM.
- ▶ Kontroly a bezpečnostní prohlídky by se měly provádět s ohledem na respektování důstojnosti PRM.
- ▶ PRM musí být umožněno zůstat nezávislými, jak jen to bude možné

Prováděcí předpisy leteckých společností

- ▶ Žádný dopravce neodmítne PRM s výjimkou situace, kdy nebude moci takového cestujícího bezpečně přepravit nebo ho nebude moci fyzicky umístit. Pokud bude přeprava odmítnuta, dopravce jasně vysvětlí důvody odmítnutí.
- ▶ Pokud PRM prohlásí, že je samostatný (soběstačný a schopný postarat se sám o své fyzické potřeby během letu), letecká společnost by měla takové prohlášení přijmout. Letecká společnost by pak neměla mít žádné závazky poskytnout asistenci během letu, která by přesahovala požadavky na zdraví, bezpečnost nebo hygienu.
- ▶ Letecké společnosti budou soustavně hledat technické a provozní možnosti zlepšení přístupu a vybavení letadel všech velikostí, obzvlášť při větších přestavbách.
- ▶ Tam, kde není možný přímý let (např. malé letadlo), se letecké společnosti vynasnaží navrhnout přijatelnou alternativu.
- ▶ Bez ohledu na velikost letiště a letadla by nástup a výstup z letadla měl respektovat důstojnost PRM.
- ▶ Letecké společnosti budou, kde to umožní prostor, poskytovat na palubě vybavení, které usnadní samostatnost PRM v oblasti zdravotní, bezpečnosti a hygieny.
- ▶ PRM budou mít stejný výběr místa v letadle v závislosti na bezpečnostních požadavcích. Letecké společnosti jasně vysvětlí důvody, proč nelze přidělit určité místo, pokud ho nelze přidělit z důvodu bezpečnosti.
- ▶ Doprovázející psi s osvědčením budou přepravováni v kabině, v závislosti na národních předpisech a předpisech letecké společnosti. Za jejich přepravu se nebude platit.
- ▶ PRM nebudou platit za přepravu základního vybavení umožňujícího pohyb nebo jiných pomůcek umožňujících pohyb.
- ▶ Letecké společnosti musí přijmout všechna přiměřená opatření, aby zabránily ztrátě či poškození vybavení umožňujícího pohyb nebo jiných pomůcek umožňujících pohyb. Pokud dojde ke ztrátě nebo poškození, letecké společnosti se postarají o okamžité potřeby pohybu daného cestujícího.

5.2 Speciální akce pro tělesně postižené v Jihočeském kraji

5.2.1 Den bez bariér Český Krumlov (10. - 11. 9. 2005)

Smyslem akce bylo umožnit sluchově, zrakově a pohybově postiženým lidem prohlédnout si historické centrum města Český Krumlov a podívat se tam, kam se běžně dostanou jen s obtížemi nebo se nedostanou vůbec. Akci ve spolupráci s Městem Český Krumlov a Českokrumlovským rozvojovým fondem spol. s r.o. připravil Kiwanis klub Český Krumlov.

V celodenním kulturním programu byly připraveny specializované akce, např.: Dotkni se Českého Krumlova s hmatovými zážitky pro zrakově postižené: expozice loutek, výstava soch a keramický model města. Projížďka po Vltavě na raftové lodi s pomocí asistentů. Divadelní představení v Městském divadle, které bylo vybaveno indukční smyčkou, nejen pro sluchově postižené. Procházka městem s výkladem a tlumočením do znakové řeči. Pro návštěvníky města, kteří nemají zdravotní postižení a měli odvahu vyzkoušet si takový život, byla připravena ukázková trasa po krumlovské dlažbě na invalidním vozičku a vycházka se slepeckou holí.

Akci navštívilo na 300 registrovaných osob s postižením, zúčastnili se jí poprvé i hosté z Rakouska a Belgie. Zástupce hornorakouského Kiwanis klubu Mühlviertel Wilhelm Patri, který doprovázel skupinu neslyšících hostů, hodnotil akci jako velmi přínosnou a atraktivní i pro přeshraniční handicapované návštěvníky. V případě úspěšné spolupráce obou klubů se v roce 2006 poprvé Den s handicapem oficiálně otevře i zahraničním turistům.

5.2.2 Muzeum bez bariér

Kdy: 11.11.2005 - 17.4.2006

Kde: Egon Schiele Art Centrum, Široká 70-72, Český Krumlov

Součást dlouhodobého projektu Muzeum bez bariér, výtvarná díla pro nevidomé a slabozraké (Cigler, Gschaidler, Hanzlík, Chatrný, Katzengruber, Kratina, Mitter, Nikl, Varádiová), volný vstup pro nevidomé a slabozraké.

6 Charakteristika Tábora z hlediska atraktivnosti pro návštěvníky

6.1 Souhrnná charakteristika

6.1.1 Poloha

Město Tábor leží na severním okraji jižních Čech na rozhraní Třeboňské pánve a Vlašimské vrchoviny, 83 km jižně od hlavního města Prahy, 60 km severně od Českých Budějovic (centra jižních Čech). Tábor je se svými 36 tisíci obyvateli druhým největším městem v jižních Čechách.

Rozloha města: 6221 ha

Počet obyvatel: 36 182 (údaj je platný k 1. 11. 2004)

Nejvyšší nadmořské výšky: Žižkovo náměstí (historické centrum) 450 m n. m., Svatá Anna (kaplička) 476 m n. m., Rozhledna Hýlačka (v obci Větrovy) 522 m n. m.

Nejnižší nadmořská výška: řeka Lužnice (čistička vody Na Papírně – mezi Švehlovým mostem a Harrachovkou) 384 m n. m.

6.1.2 Historie

Tabulka 1

Historické mezníky	
13.století	Město a hrad Hradiště
1420	Založení Tábora husity
1437	Tábor povýšen na královské město
1492	vybudována vodní nádrž Jordán
1532 a 1559	Velké požáry
16. století	Přestavba Tábora v kamenné město
1648	Město vydrancováno švédskou armádou
17. století	Příchod mnišského řádu augustiniánů
18. století	Postaven poutní kostel Klokoť
19. století	Založeno reálné gymnázium a vyšší hospodářská škola
1878	Založeno městské muzeum
1939 - 1948	Perzekuce židovského obyvatelstva, zničení židovského hřbitova

Zdroj: www.tabor.cz

6.2 Atraktivita v Táboře

Tabulka 2 Atraktivita v Táboře

Atraktivita	Počet celkem	Z toho	Počet
Přírodní atraktivita	5		
Historické atraktivita	18		
Kulturní zařízení	27	Hudební klub, diskotéka	5
		Kino	4
		Divadlo	2
		Muzeum	3
		Galerie	7
		Ostatní	6
Pravidelné kulturní akce	10	Leden	1
		Únor	1
		Březen	0
		Duben	0
		Květen	1
		Červen	3
		Červenec	1
		Srpen	1
		Září	1
		Říjen	0
		Listopad	0
		Prosinec	1
Ubytovací zařízení	93	Počet pokojů	2046
		Počet lůžek	5872
Stravovací zařízení	90	Restaurace	53
		Pizzerie	4
		Jídelny	2
		Kavárny	16
		Vinárny	3
		Čajovny	1
		Bary	8
		Cukrárny	3
Sportovní zařízení	12		
Zajímavosti v okolí	27	Historické město	9
		Přírodní památky	8
		Historická památka	7
		Technická památka	3

Zdroj: www.tabor.cz

6.3 Doprava

6.3.1 Dopravní dostupnost

Po silnici :

směr sever - jih: Praha - Tábor - České Budějovice - Linz

(mezinárodní silnice E 55)

směr západ – východ: Plzeň - Písek - Tábor - Pelhřimov – Brno

Po železnici: městem prochází jižní železniční koridor Praha – České Budějovice - Linz

Letecké spojení:

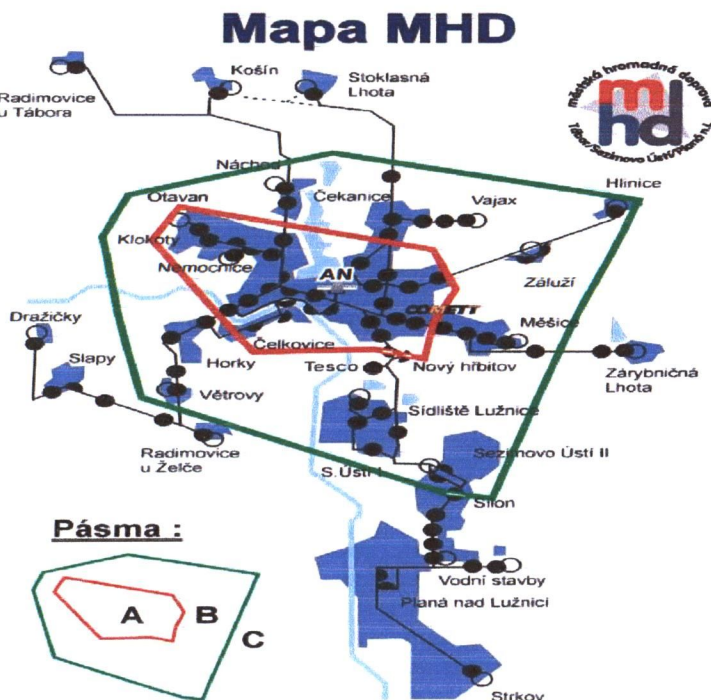
mezinárodní letiště Praha - Ruzyně: zajišťuje spojení se všemi významnými letišti Evropy i světa, vzdálenost Tábora od letiště Praha – Ruzyně 110 km

6.3.2 Místní doprava

Místní doprava je zajišťována autobusy městské hromadné dopravy. Městská autobusová doprava obsluhuje trojměstí Tábor – Sezimovo Ústí – Planá nad Lužnicí a okolní vsi v okruhu zhruba do 10 km od města Tábora.

Autobusovou dopravu v Táboře, Sezimově Ústí, Plané nad Lužnicí a nejbližším okolí provozuje Comett Plus, spol. s r. o.

Obrázek 4 Mapa MHD

Zdroj: www.comettplus.cz

7 Terénní šetření

7.1 Úvod k terénnímu šetření

Cílem terénního šetření bylo zmapovat turistickou nabídku Tábora pro pohybově postiženou klientelu. Informace o přístupnosti atraktivit v Táboře byly nejprve vyhledány na internetu a později bylo v terénu ověřováno, zda tyto informace odpovídají skutečnosti. Doplňující informace byly sháněny prostřednictvím emailu nebo telefonicky. Terénní šetření proběhlo v měsících únor a březen a bylo provedeno autorkou diplomové práce.

7.2 Zmapování turistické nabídky Tábora pro pohybově postiženou klientelu¹³

7.2.1 Přírodní atraktivity

Tabulka 3 Přírodní atraktivity

Atraktivita	Popis atraktivity	Poloha	Služby pro pohybově postižené
Botanická zahrada Tábor	Vznik v r. 1866, druhá nejstarší v ČR	Nové město, Náměstí T. G. Masaryka 788	Bezbariérový přístup, přístupné jsou pouze některé chodníčky, doporučuje se doprovod
Vodní nádrž Jordán	Nejstarší údolní nádrž ve střední Evropě, plocha 50 ha, 18 m vysoký vodopád		Břeh je volně přístupný. V letních měsících je možné navštívit Sokolskou plovárnu - bezbariérový přístup, bezbariérové WC

Zdroj: Vlastní výzkum

¹³ Pro celou kapitolu bylo čerpáno z příručky Cestujeme i s handicapem, Jihočeská centrála cestovního ruchu, prosinec 2002

7.2.2 Historické atraktivity

Tabulka 4 Historické atraktivity

Atraktivita	Popis atraktivity	Poloha	Služby pro pohybově postižené
Děkanský kostel Proměnění Páně na Hoře Tábor	Vznik v 15. století v pozdně gotickém stylu, renesanční štíty, barokní bane	Žižkovo náměstí, vchod z Děkanské ulice	Objekt je přístupný, návštěvu je však nutno předem nahlásit.
Památkový dům čp. 275	Renesanční exteriéry, Café Trombetta a galerie	Staré město, Betlémská 275	Bezbariérový přístup, bezbariérové WC, restaurace, galerie.
Husitské muzeum	Expozice o kořenech husitství, Mistr Jan Hus, vznik Tábora, Jan Žižka z Trocnova, válečné zbraně, dobové dokumenty	Žižkovo náměstí 1	Objekt je přístupný pouze s doprovodem(schody), je možné požádat o pomoc zaměstnance muzea.
Kostel Panny Marie v Klokočech	Barokní stavba, významné poutní místo	Klokočy	Po zazvonění na obsluhu je k dispozici mobilní nájezdová plošina.
Žižkovo náměstí	Gotický děkanský chrám, gotická radnice, měšťanské domy, renesanční kašna	Žižkovo náměstí	Volně přístupné
Městské hradby	Opevnění obepíná téměř celé historické centrum		Některé části volně přístupné(Tržní náměstí)

Zdroj: Vlastní výzkum

7.2.3 Kulturní zařízení

Tabulka 5 Kulturní zařízení

Atraktivita	Popis atraktivity	Poloha	Služby pro pohybově postižené
Diskotéky, hudební kluby			
APOLLO, centrum zábavy	Diskotéka, restaurace, bar	Táborská 45, Sezimovo Ústí I.	Bezbariérový objekt, obsluha (zvonek), výtah
Kina			
Kino Svět		náměstí Františka Křížíka	Bezbariérový objekt, obsluha(zvonek), bezbariérové WC, místa pro vozíky v hledišti
Kino Spektrum		náměstí Tomáše Bati, Sezimovo Ústí II	Přístupný objekt, obsluha(zvonek), bezbariérové WC
Divadla			
Divadlo Oskara Nedbala	Postaveno r. 1887, novoklasicistní fasáda, hlediště pro 700 diváků	Divadelní 218	Bezbariérový vchod z Palackého ulice, pouze za pomoci pořadatelské služby. Bezbariérový vstup do sálu, bezbariérové WC
Galerie, výstavní síně			
Výstavní síň Divadla Oskara Nedbala		Divadelní 218	Bezbariérový vchod z Palackého ulice, pouze za pomoci pořadatelské služby, bezbariérové WC
Ostatní			
Okresní knihovna		Jiráskova 1775	Bezbariérové přízemí, internetová kavárna, bezbariérové WC
Jihočeská univerzita		Vančurova 2904	Bezbariérové přízemí, bezbariérové WC

Zdroj: Vlastní výzkum

7.2.4 Ubytovací služby

Podle ČSÚ 2004 bylo v Táboře 93 ubytovacích zařízení. Během terénního šetření bylo zjištěno, že 5 ubytovacích zařízení nabízí služby pro pohybově postiženou klientelu, což činí přibližně 5% všech ubytovacích zařízení v Táboře. Lůžková kapacita byla v roce 2004 5872 lůžek, lůžková kapacita v zařízeních nabízejících služby pro pohybově postižené činí 407 lůžek, což je přibližně 7% celkové lůžkové kapacity.

Tabulka 6 Ubytovací zařízení

Ubytovací zařízení	Typ zařízení	Popis zařízení	Poloha	Nabídka pro pohybově postiženou klientelu
Hotel Dvořák – Kotnov Tábor	Hotel****	72 pokojů, kongresový sál, restaurace La Cave, brasserie Bazar, lobby bar, kavárna	Hradební 3037	5 bezbariérových pokojů, bezbariérové WC v hotelu, výtah, bezbariérové restaurace
Hotel Nautilus	Hotel***	22 pokojů, restaurace, bar, denní salonek, lobby bar, vinárna	Žižkovo náměstí 20	1 bezbariérový jednolůžkový pokoj, ubytování postižených za zvýhodněnou cenu
Hotel MAS	Hotel***	66 pokojů, restaurace se salonkem, směnárna, vnitřní bazén s barem, sauna, vířivka, solárium, fitness, biliard, stolní tenis	Náměstí T. Bati 417, Sezimovo Ústí	Hotel má k dispozici 39 bezbariérových pokojů, celý hotel je bezbariérový, bazén přístupný po dohodě s majitelem
Pension 189 Karel Bican	Pension****	5 pokojů, kuchyně, zahrada, terasa, sauna	Hradební 189	3 bezbariérové pokoje
Hotel Elzet(Motel Mašát Měšice)	Motel***	16 pokojů, restaurace se zahrádkou, 2 salóanky	Měšice u Tábora 474	1 bezbariérový pokoj, bezbariérová restaurace, bezbariérové WC, ubytování postižených za zvýhodněnou cenu

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 7 Hotel Dvořák – Bezbariérové pokoje

Počet pokojů	Typ pokoje	Kapacita	Počet osob v pokoji	Cena za pokoj		
				1/4 - 31/10	1/11 - 27/12	2/1-31/3 , 27/12 - 2/1
5	Jednolůžkový pokoj 	1	1	2250	2050	2475

Zdroj: www.jiznicechy.cz

Tabulka 8 Hotel Nautilus – Bezbariérové pokoje

Počet pokojů	Typ pokoje	Kapacita	Počet osob v pokoji	Cena za pokoj	
				1/4 - 31/10	12/1 - 31/3 a 1/11 - 28/12
1	Jednolůžkový pokoj 	1	1	2 250 Kč	1 750 Kč

Zdroj: www.jiznicechy.cz

Tabulka 9 Hotel MAS – Bezbariérové pokoje

Počet pokojů	Typ pokoje	Kapacita	Počet osob v pokoji	Cena za pokoj
				1.1 - 31.12.
38	dvoulůžkový pokoj 	2 + 1	2	980 Kč
			1	690 Kč
			Přistýlka	200 Kč
1	apartmán¹ 	2	2	1 850 Kč
			1	1 850 Kč

Zdroj: www.jiznicechy.cz

Tabulka 10 Pension 189 Karel Bican – Bezbariérové pokoje

Počet pokojů	Typ pokoje	Kapacita	Počet osob v pokoji	Cena za osobu
				1.1. - 31.12.
2	Dvoulůžkový pokoj 	2 + 1	2	650 Kč
			1	1 300 Kč
			Přistýlka	400 Kč
1	Apartmán 	2 + 1	2	650 Kč
			1	1 300 Kč
			Přistýlka	400 Kč

Zdroj: www.jiznicechy.cz

Tabulka 11 Hotel Elzet – Bezbariérové pokoje

Počet pokojů	Typ pokoje	Kapacita	Počet osob v pokoji	Cena za osobu
				1.1. - 31.12.
1	Dvoulůžkový pokoj 	2 + 1	2	1050 Kč
			1	750 Kč
			Přistýlka	250 Kč

Zdroj: www.jiznicechy.cz

7.2.5 Stravovací služby

Tabulka 12 Stravovací služby

Restaurace	Poloha	Bezbariérový přístup	Bezbariérové WC
Jihočeská univerzita	Vančurova 2904	•	•
Slovan Gastro	Tř. 9. května	•	•
Caffé Trombetta	Betlémská 275	•	•
Pizzeria ATAK	Vídeňská 2931	•	•
Melissa	(OD Dvořák), Tř. 9. května 2886	•	•
Café Campanila	Farského 1461	•	•
Café Dolce Vita	(OD Dvořák), Tř. 9. května 2886	•	•
Hotel Relax u Dršů	Sídliště nad Lužnicí	•	•
Restaurace Hotel Elzet	Měšice u Tábora 474	•	•
Restaurace Apollo	areál čerpací stanice Aral, pravá strana sil. E 55	•	•
Restaurace - Hotel Mas	náměstí Tomáše Bati 417, Sezimovo Ústí II	•	•
McDonald's	Táborská 45, Sezimovo Ústí I	•	•
Restaurace La Cave	Hotel Dvořák, Hradební 3037	•	
Restaurace Brasserie	Hotel Dvořák, Hradební 3037	•	
Restaurace Fido	Světlogorská 2766	•	
Hospoda U Havrana	Svatošova 307	•	
Restaurace Meluzína	Martínka Húsky 55/3, Staré město	•	
Restaurace Nový Ráj	Politických vězňů 1764	•	
Pizzeria Caesar	Husovo náměstí 583, Nové město	•	
Restaurace Braník	Smetanova 737, Nové město	•	
Restaurace U soudku	U Bechyňské dráhy, Nové Město	•	
Restaurant Pohoda	Budovcova 1367	•	
Restaurace Palcát - Amber Hotel Palcát	Tř. 9. května, Nové město	•	
Restaurace Victoria Club	Varšavská 2729	•	

Zdroj: Vlastní výzkum

7.2.6 Doprava

7.2.6.1 Vlaková doprava

Nádraží ČD

Nádražní hala a hlavní nástupiště jsou zcela přístupné. Cesta je možná vagóny s nákladovou plošinou, jinak je možné na požádání ruční nakládání i pro vozíky s bateriovým pohonem. Při přecházení přes koleje na peron je nutný doprovod, mezi kolejemi jsou velké mezery.

Mobilní nákladová plošina je instalována od roku 2004/2005, před použitím je nezbytné zavolat na telefonní číslo 972552833.

7.2.6.2 Městská hromadná doprava

Ve městě jezdí nízkopodlažní autobusy, na požádání řidič sklopí překlápěcí rampu. Jezdí hlavně ve všední dny a to na linkách: č.10 = 1 vůz, č.11 = 2 vozy, č.13 = 1 vůz, č.50 = 1 vůz, č.30 = 1 vůz. V jízdních řádech jsou označené písmenem **n**.

7.2.6.3 Taxi

SOANZ

SOANZ - Svoboda a nezávislost Tábor - patří pod program Phare, jedná se o sdružení pro osobní asistenci a nezávislý život. Vlastní jedno vozidlo pro vozíčkáře a odvoz je možný i o víkendech.

7.2.6.4 Služby související s dopravou

Autoopravna API – svoboda pohybu, SOANZ

- poskytují opravy a úpravy vozidel pro handicapované osoby

7.2.7 Volný čas

Tabulka 13 Volný čas

Atraktivita	Poloha	Služby pro pohybově postižené
Sport		
Plavecký bazén	Kvapilova 2500	Návštěvu je nutno předem nahlásit. Bezbariérový přístup a bezbariérové WC. Pro postižené je k dispozici schodišťová plošina a zvedák do bazénu.
Sokolská plovárna	U Stadionu Míru, Jordán	Přístupné zařízení, bezbariérové WC
Nákupy		
OD Dvořák	tř. 9. května	Bezbariérový objekt, bezbariérové WC
Supermarket Delvita	Purkyňova 3	Je nutno požádat o průjezd pokladnou
Supermarket Billa	nám. Fr. Křížíka 505	Bezbariérový objekt
Kaufland	Soběslavská ulice	Bezbariérový objekt, bezbariérové WC
TESCO	Soběslavská ulice	Bezbariérový objekt, bezbariérové WC

Zdroj: Vlastní výzkum

7.2.8 Praktické informace

Tabulka 14 Praktické informace

	Poloha
Bezbariérové veřejné toalety	
Veřejné WC	Žižkovo náměstí 11
Slovan	tř. 9. května 678
OD Dvořák	tř. 9. května
Kaufland	Soběslavská ulice
Banky - bezbariérový přístup	
Česká spořitelna	tř. 9. května 518
ČSOB	Bílková 960
Raiffeisenbank	nám. Fr. Křížíka 348
Pošty - bezbariérový přístup	
Pošta 1	Žižkovo náměstí 10
Pošta 5	Světlogorská 2769
Pošta 2	U Bechyňské dráhy 2926
Lékárny - bezbariérový přístup	
Lékárna Bořivojova	Husovo náměstí 530
Lékárna – Okresní nemocnice Tábor	Kpt. Jaroše 2000
Lékárna Mgr. Petru Zlatice	Světlogorská 2764
Pohotovostní služby, nemocnice - bezbariérový přístup	
Poliklinika Tábor	Kpt. Jaroše 2000
Okresní nemocnice Tábor	Budějovická 553
Půjčovny mechanických vozíků	
Infocentrum Město Tábor	Žižkovo náměstí 2
Centrum služeb pro zdravotně postižené	tř. ČSA 2289

Zdroj: Vlastní výzkum

7.2.9 Zajímavosti v okolí

7.2.9.1 Třeboň

Město Třeboň se nachází v Jižních Čechách, přibližně v půli cesty mezi Českými Budějovicemi a Jindřichovým Hradcem, v nížinné oblasti zvané Třeboňská pánev. Je zároveň centrem Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Třeboňsko.

Tabulka 15 Třeboň

Atraktivita	Služby pro pohybově postižené
Pláž u rybníka Svět	bezbariérové koupaliště, bezbariérové WC
Bertiny lázně	bezbariérový přístup, bezbariérové WC, bazén – návštěvu je nutno nahlásit předem
Léčebné lázně Třeboň, sanatorium Aurora	bezbariérový přístup, bezbariérové WC, bazén
Třeboňský zámek	bezbariérová prohlídková trasa A, zámecká konírna, zámecká galerie

Zdroj: Cestujeme i s handicapem, 2002

7.2.9.2 Jindřichův Hradec

Město Jindřichův Hradec nabízí návštěvníkům bohaté kulturní, společenské a sportovní vyžití v nádherném prostředí historického města (galerie, prohlídky památek, koncerty a pravidelná představení opery na zámku; toulky krásnou přírodou; sportovní vyžití např. na tenisových a volejbalových kurtech; cyklotrasy; obchody, hotely, restaurace, kavárny a další)

Tabulka 16 Jindřichův Hradec

Atraktivita	Služby pro pohybově postižené
Okresní muzeum	nutný doprovod, bezbariérový přístup je až na III. nádvoří
Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec	bezbariérový přístup, bezbariérové WC

Zdroj: Cestujeme i s handicapem, 2002

7.2.9.3 Bechyně

Jihočeské město Bechyně leží v malebné lesnaté krajině na soutoku řeky Lužnice a říčky Smutné, cca 20 km od Tábora. Bechyně byla založena Janem Lucemburským kolem roku 1323, nejvýznamnější majitelé Bechyně byli Šternberkové, na které upomínají náhrobní kameny v klášterním kostele. Nyní má asi 6 000 obyvatel a je proslulá zejména lázeňstvím a výrobou keramiky.

Tabulka 17 Bechyně

Atraktivita	Služby pro pohybově postižené
Lázně Bechyně	Specializovány na léčbu a rekondici pohybového ústrojí. Ubytování je možné v lázeňském domě Olga, kde jsou umístěny všechny lázeňské procedury

Zdroj: Cestujeme i s handicapem, 2002

8 Dotazníkové šetření

8.1 Úvod k dotazníkovému šetření

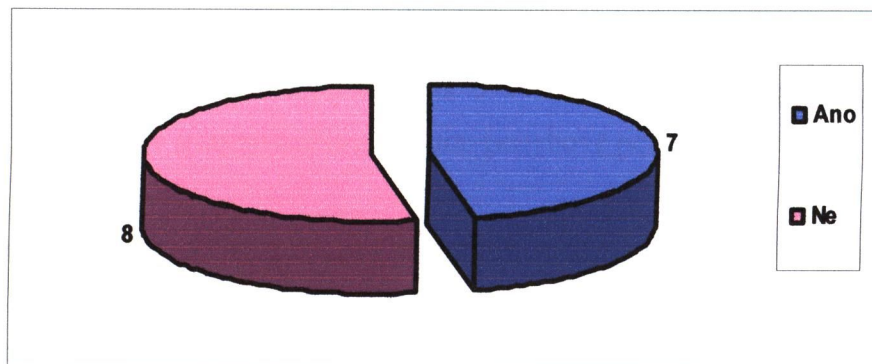
Dotazník byl sestaven autorkou diplomové práce. (Příloha č.5). Cílem dotazníkového šetření bylo zmapování nabídky ubytovacích služeb v Táboře pro pohybově postiženou klientelu. Dále bylo zjišťováno, jaké je povědomí provozovatelů ubytovacích služeb o současné situaci pohybově postižených na trhu CR a co pro ně představuje největší překážky v rozvoji služeb pro tuto klientelu.

Otázky byly kladeny autorkou diplomové práce, a to formou osobních a telefonických rozhovorů se zástupci ubytovacích zařízení, nebo prostřednictvím emailu. Výzkum proběhl v únoru 2006 a celkem bylo osloveno 15 provozovatelů.

8.2 Výsledky dotazníkového šetření mezi provozovateli ubytovacích služeb v Táboře

1. Vytváříte podmínky, aby u vás mohla čerpat služby pohybově postižená klientela?

Graf 2

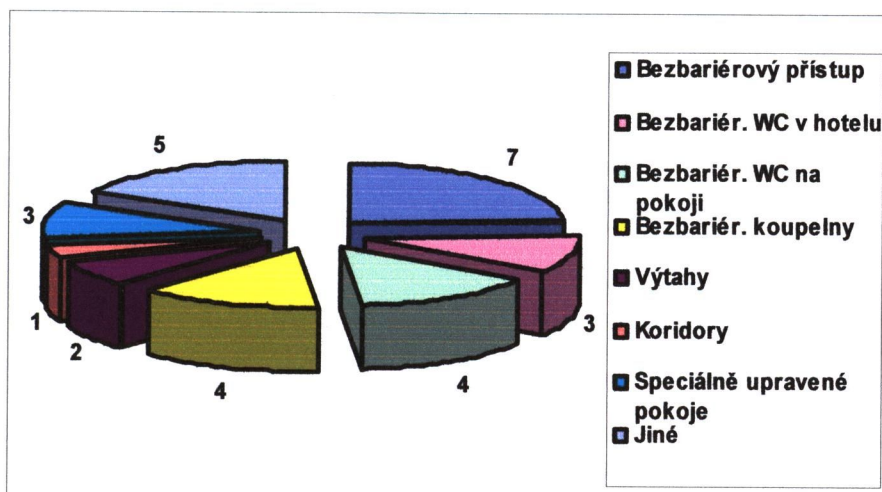

Zdroj: Vlastní výzkum

Téměř polovina ubytovacích zařízení uvedla, že u nich mohou čerpat služby pohybově postižení. Většinu z nich tvoří hotelová zařízení s vyšší ubytovací kapacitou. Důvodem je hlavně fakt, že tato zařízení mají více financí na budování bezbariérových přístupů, které jsou technicky i finančně náročné. Dvě zařízení uvedla, že poskytují služby pro pohybově postižené, nenabízí však žádné bezbariérové pokoje, ale mají pouze bezbariérový přístup do restaurace.

2. Pokud ano, které?

Graf 3

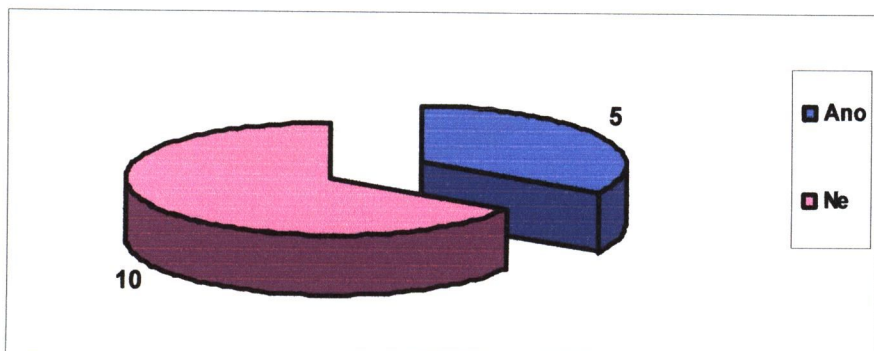

Zdroj: Vlastní výzkum

Všechna zařízení nabízející služby pro pohybově postižené uvádí, že mají bezbariérový přístup. Pouze tři z nich nabízí pokoje speciálně upravené pro pohybově postižené. To znamená, že kromě bezbariérové koupelny a WC mají ještě například nízké skříně nebo níže položené zásuvky. Další provozovatelé uvádí, že mají k dispozici bezbariérové pokoje bez speciálního zařízení. Tyto pokoje jsou buď v přízemí, nebo je možné se do nich bez problémů dostat výtahem a jsou vybaveny pouze bezbariérovou koupelnou a WC. Do možnosti Jiné uváděli poskytovatelé, že mají bezbariérový přístup do restaurace, v jednom zařízení mohou pohybově postižení klienti používat bazén.

3. Je váš personál speciálně připravován na poskytování služeb pohybově postiženým?

Graf 4

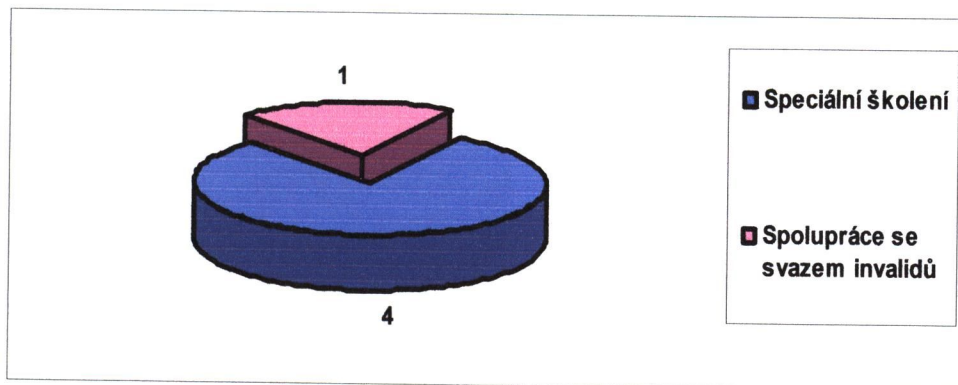

Zdroj: Vlastní výzkum

Personál je připravován na poskytování služeb pohybově postiženým pouze v zařízeních, která mají bezbariérový přístup a nabízí služby pro tuto klientelu. Opět se jedná pouze o hotelová zařízení.

4. Pokud ano, jak?

Graf 5

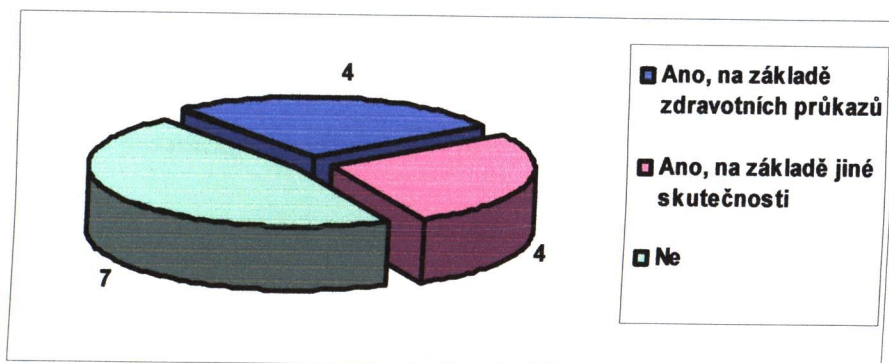

Zdroj: Vlastní výzkum

Ve většině případů zaměstnanci prochází speciálním školením, kde se naučí, jak vycházet pohybově postiženým klientům vstříc a na jaké slevy mají tito klienti nárok. Součástí školení jsou i zásady etického chování k postiženým lidem. Jeden poskytovatel uvádí, že spolupracují s tábořským svazem invalidů, a to při požádání pravidelných akcí konajících se v jejich ubytovacím zařízení.

5. Vytváříte cenové zvýhodnění pro tuto klientelu?

Graf 6

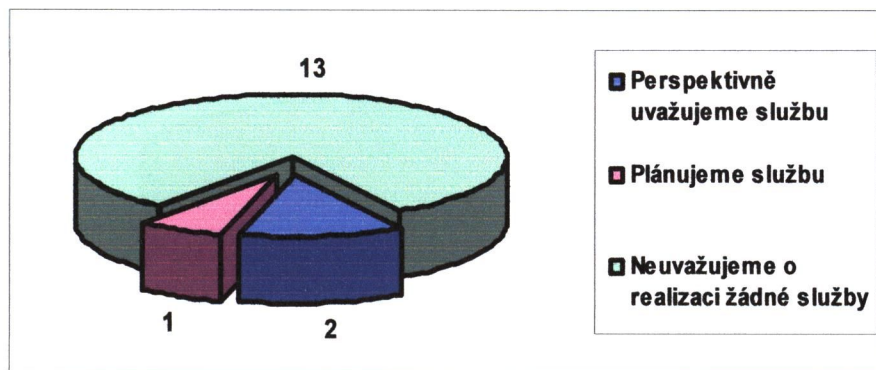
Zdroj: Vlastní výzkum

Všechna zařízení nabízející služby pro pohybově postiženou klientelu vytváří pro tuto klientelu cenová zvýhodnění. Kromě zvýhodnění na základě zdravotních průkazů (TP, ZTP, ZTP/P), nabízí i cenové zvýhodnění formou dohody nebo na základě různých sezónních nabídek. Cenové zvýhodnění formou dohody se používá v případech, že klient

není držitelem zdravotního průkazu, ale má omezenou pohyblivost pouze dočasně, například po úrazu.

6. Chystáte se do budoucnosti realizovat nějaké služby pro pohybově postiženou klientelu?

Graf 7

Zdroj: Vlastní výzkum

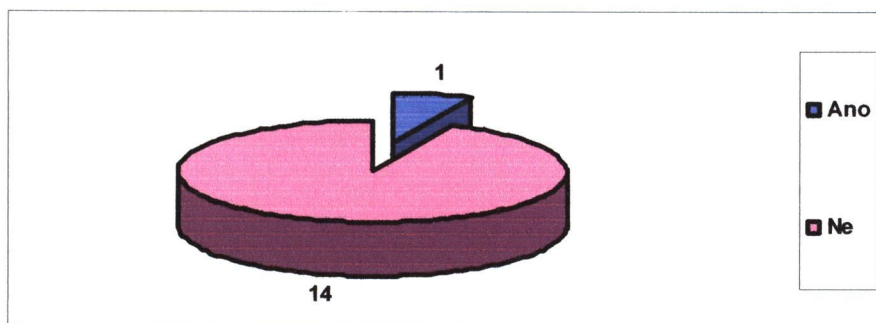
Většina z oslovených neuvažuje do budoucnosti realizovat nějaké služby pro pohybově postiženou klientelu. Důvodem je hlavně technická a finanční náročnost, nevhodné prostory a nedostatečné využití těchto služeb. Jeden provozovatel uvádí, že oslovení pohybově postižených turistů není jejich prioritou a chtějí se zaměřit na jinou klientelu. Poskytovatelé, kteří poskytují služby pro pohybově postižené se domnívají, že je jejich stávající nabídka dostatečná, jeden z nich je dokonce celý bezbariérový.

Jeden poskytovatel plánuje, že vybuduje bezbariérový přístup, aby mohli pohybově postižení v jejich prostorách navštěvovat restauraci.

Dva provozovatelé již perspektivně plánují vybudování bezbariérových pokojů.

7. Máte poznatky o podmínkách pro pohybově postižené turisty v zahraničí?

Graf 8

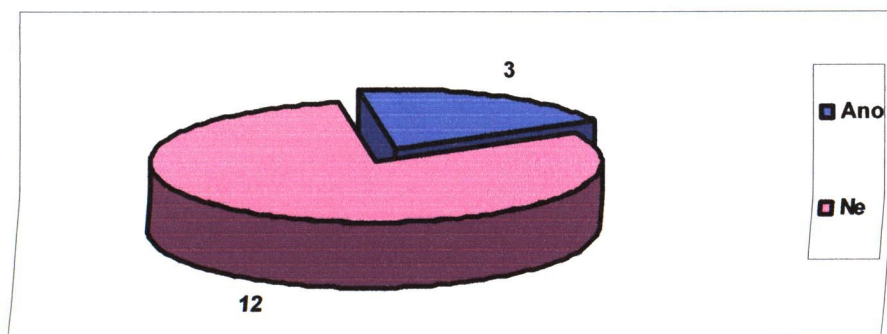

Zdroj: Vlastní výzkum

Pouze jeden z provozovatelů má poznatky o podmínkách pro pohybově postižené turisty v zahraničí. Při budování svého hotelu se inspiroval nabídkou služeb pro pohybově postižené v podobném ubytovacím zařízení v Rakousku.

8. Máte poznatky o podmínkách pro pohybově postižené turisty v ČR?

Graf 9

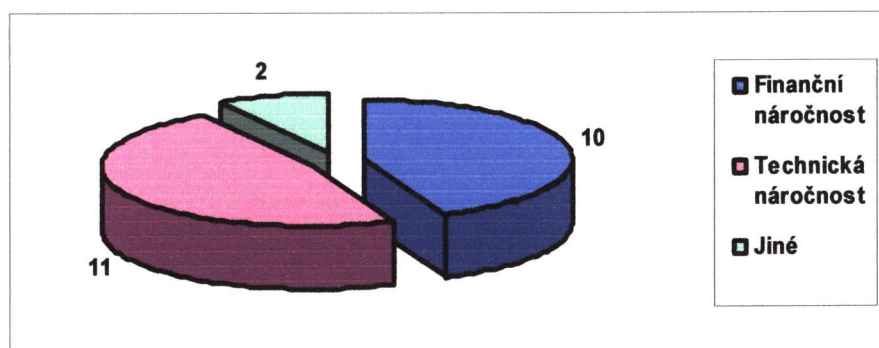
Zdroj: Vlastní výzkum

Provozovatelé ubytovacích zařízení v Táboře ve většině případů nemají poznatky o podmínkách pro pohybově postižené turisty v České republice. Je to hlavně z důvodů nezájmu o orientaci na tuto klientelu.

Dva z provozovatelů mají poznatky o nabídce bezbariérových služeb ostatních hotelů v jihočeském kraji, hlavně v Táboře, Českém Krumlově a v Českých Budějovicích. Jeden provozovatel se osobně zúčastnil Dne bez bariér v Českém Krumlově a seznámil se s turistickou nabídkou města pro postiženou klientelu.

9. V čem vidíte problém rychlého vývoje v této oblasti?

Graf 10

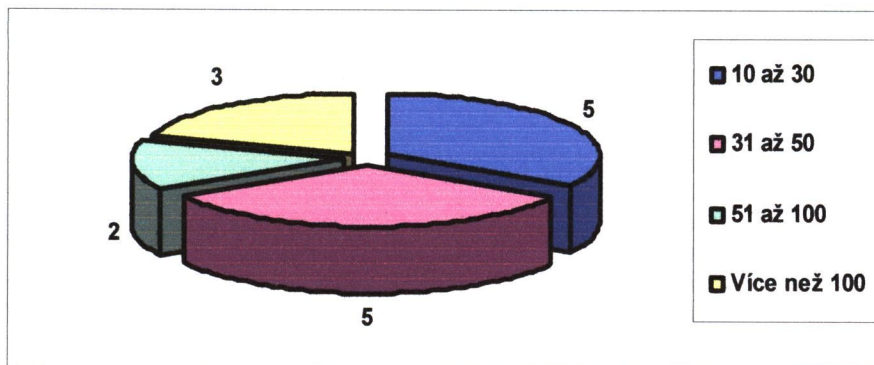
Zdroj: Vlastní výzkum

Téměř všichni provozovatelé se shodují na tom, že největší překážkou v rozvoji služeb v této oblasti je vysoká finanční a technická náročnost. Dva z nich se také

domnívají, že současná nabídka bezbariérových ubytovacích zařízení v Táboře je dostatečná a že by u nich tyto služby v případě realizace nebyly dostatečně využity.

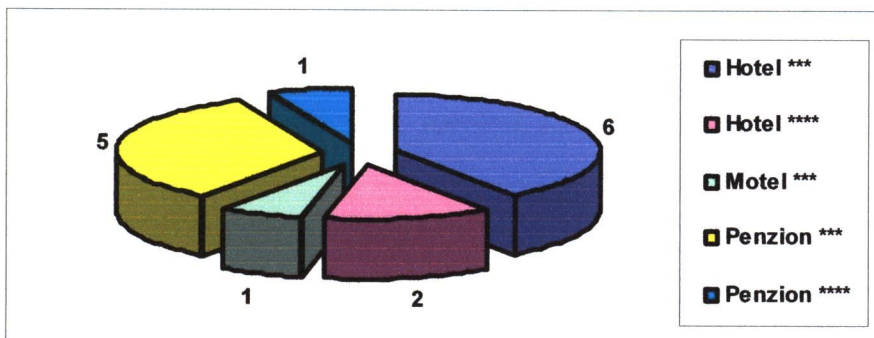
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Graf 11 Kapacita ubytovacího zařízení

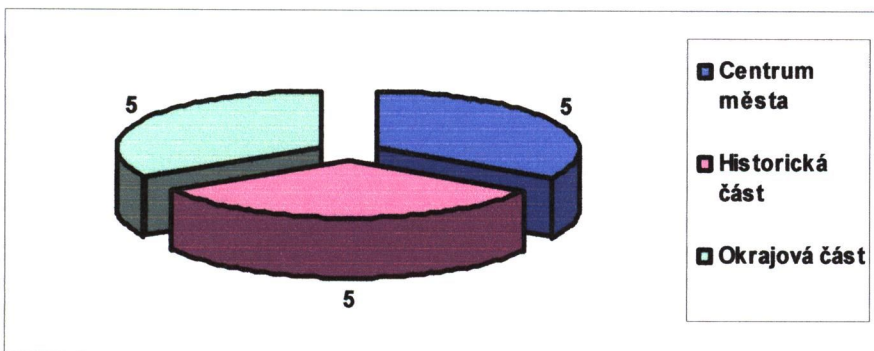
Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 12 Zařazení ubytovacího zařízení

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 13 Lokalizace ve středisku CR

Zdroj: Vlastní výzkum

9 Návrh produktu pro pohybově postiženou klientelu

Návrh programu v Táboře vychází z informací zjištěných během terénního šetření. To znamená, že všechny navržené atraktivita i ubytování nabízí služby a jsou přístupné pro invalidní klientelu.

Název: **Prodloužený víkend v Táboře**

Klientela: Osoby s omezenou pohyblivostí a jejich doprovod

Termín: 14.7. – 16.7. 2006

Program pro náročnou klientelu

Ubytování: Hotel Dvořák****

Stravování: Polopenze

Doprava: Autokar

Pátek 14. 7. 2006

9:00 Příjezd do Tábora

9:15 – 11:30 Prohlídka Žižkovo náměstí, Kostel Proměnění Páně na Hoře Tábor, Husitské muzeum

11:30 – 12:30 Oběd individuálně

12:30 – 14:00 Prohlídka historického centra: Kotnov, Bechyňská brána, Městské hradby

14:00 – 15:00 Odpolední občerstvení individuálně nebo Holečkovy sady, výhled na Jordánský vodopád, Vodárenská věž

15:30 – 16:30 Botanická zahrada

17:00 Ubytování v hotelu Dvořák****

18:00 Večeře v hotelu

19:00 Pro zájemce návštěva divadelního představení- Divadlo Oskara Nedbala

Sobota 15. 7. 2006

8:00 Snídaně v hotelu

9:00 – 10:30 Prohlídka Klokot

10:45 – 11:45 Výstavní galerie v Divadle Oskara Nedbala

12:00 – 13:00 Oběd individuálně

13:00 Odjezd na Cunkov (Farma /Y)- chov huculských koní, hodiny jezdeckví pro tělesně postižené

14:00 Příjezd na Farmu /Y

14:00 – 16:00 Hodiny jezdeckví s instruktorem, prohlídka okolí

16:15 Odjezd do Tábora

17:15 Příjezd do Tábora

18:00 Večeře v hotelu

19:00 Pro zájemce návštěva plaveckého bazénu a relax centra

Neděle 16: 7. 2006

8:00 Snídaně v hotelu

9:00 – 11:30 Individuální program: nákupy v centru města(OD Dvořák, tř. 9. května,...)

11:30 – 12:30 Oběd individuálně

12:45 Odjezd z Tábora

13:30 Příjezd do Bechyně

13:30 – 16:30 Pobyť v lázních nebo prohlídka města

16: 45 Odjezd z Bechyně

Program pro turisticky orientovanou klientelu

Ubytování: Hotel MAS***

Stravování: Polopenze

Doprava: Autokar

Pátek 14. 7. 2006

9:00 Příjezd do Tábora

9:15 – 11:15 Prohlídka Žižkovo náměstí, , Kostel Proměnění Páně na Hoře Tábor, Husitské muzeum

11:30 – 12:30 Oběd individuálně

12:30 – 15:00 Prohlídka historického centra: Kotnov, Bechyňská brána, Městské hradby, Holečkovy sady, Vodárenská věž

15:15 – 16:30 Botanická zahrada

17:00 Ubytování v hotelu MAS***

18:00 Večeře v hotelu

20:00 Pro zájemce návštěva Kina Spektrum

Sobota 15. 7. 2006

8:00 Snídaně v hotelu

10:00 Odjezd historickou „Bechyňkou“ po elektrifikované dráze Františka Křižíka do Bechyně

11:00 Příjezd do Bechyně

11:00 – 12:30 Prohlídka města

12:30 – 13:30 Oběd individuálně

13:56 Odjezd z Bechyně

15:00 Příjezd do Tábora

15:15 – 17:00 Návštěva nákupních center TESCO, Kaufland nebo OD Dvořák

18:00 Večeře v hotelu

20:00 Posezení v Krčmě Slovan – večer se živou hudbou

Neděle 16. 7. 2006

8:00 Snídaně v hotelu

9:00 – 10:30 Prohlídka Klokot

10:45 Odjezd z Tábora

11:45 Příjezd do Třeboně

12:00 – 13:00 Oběd individuálně

13:00 – 15:30 Prohlídka zámku, zámecké galerie nebo koupání u rybníka Svět

15:45 Odjezd z Třeboně

10 Závěr

V současné době je možné v Evropě pozorovat trend vzrůstajícího zájmu o pohybově postiženou klientelu. Dochází k tomu nejen díky rostoucí toleranci společnosti, ale i díky úsilí vládních i nevládních organizací o větší povědomí společnosti o invalidních spoluobčanech. Díky tomu vzrůstá všeobecná informovanost společnosti i provozovatelů služeb v ČR. Ti považují nabídku služeb pro invalidy za velkou konkurenční výhodu a jsou hrdí na to, že tyto služby poskytují.

V České republice začíná být přístup k pohybově postižené klientele velmi vstřícný, i když zatím pouze ve větších centrech ČR. I zde je znát velký vliv a snaha neziskových organizací tělesně postižených o začlenění pohybově postižených do běžného života a o spolupráci s centry ČR. Výsledkem takovéto spolupráce je například pravidelné každoroční pořádání akce v Českém Krumlově s názvem Den bez bariér.

Také v Táboře bariéry pro pohybově postižené postupně mizí, přesto je zde turistická nabídka pro tuto klientelu stále nedostatečná. Jednou z hlavních příčin je malá informovanost provozovatelů turistických služeb o potřebách invalidních turistů a o možnostech, jak jim vyjít vstříc. Provozovatelé většinou nevědí, co si pod pojmem bezbariérový přístup představit. Proto dochází k tomu, že svá zařízení prezentují jako bezbariérová, i když tomu po technické stránce vůbec neodpovídají. Uvádí například, že jejich zařízení je bezbariérové, protože mají výtah, neuvědomují si však, že do některých těchto výtahů by se invalida na invalidním vozíčku bez pomoci vůbec nedostal (Hotel MAS). V současné době neexistuje žádná právní norma, která by ubytovacím zařízením různých kategorií nařizovala upravovat zařízení na přístupná pro osoby s omezenou schopností pohybu. Pokud tedy provozovatele netlačí požadavky trhu, je jejich rozhodnutí o vybudování přístupného zařízení pouze na nich.

Dalším důvodem nedostatečné nabídky pro invalidní klientelu je nezájem o tuto klientelu. Provozovatelé nemají informace o počtech invalidních občanů v ČR, někteří z nich je bohužel stále vnímají jako komunitu uzavřenou ve svém světě, která se na ČR podílí jen minimálně. Z toho důvodu se obávají, že by jejich nabídka pro invalidní klientelu nebyla dostatečně využita a jimi vložené nemalé investice by se pomalu navracely.

Velkou překážkou v rozvoji turistických služeb pro invalidní klientelu v Táboře je technická a s ní spojená finanční náročnost. Tímto důvodem argumentují i provozovatelé služeb, kteří by se rádi na invalidní klientelu zaměřili, ale nemají dostatečné množství

financí na stavební úpravy svých zařízení. Mnohá z těchto zařízení se nachází v historických objektech a stavební úpravy zde byly památkovou péčí zamítnuty. S tímto problémem se potýkají nejen provozovatelé ubytovacích a stravovacích služeb, ale hlavně provozovatelé historických a kulturních památek. Řešením je v těchto případech přenosná plošina, kterou zaměstnanec na požádání nainstaluje a poté opět odstraní. Někteří provozovatelé v Táboře již tuto možnost využívají a jsou spokojeni, neboť je toto řešení méně technicky i finančně náročné než vybudování nájezdní plošiny.

V případě budování zcela nových turistických zařízení se již provozovatelé snaží o to, aby měl objekt alespoň bezbariérový přístup a celkově se snaží o lepší přístupnost pro pohybově postiženou klientelu. Lze proto předpokládat, že nabídka turistických služeb pro postiženou klientelu v Táboře se bude postupně zvyšovat a poroste i jejich kvalita. V budoucnosti by tak Tábor mohl nabízet stejně kvalitní služby pro klasické i pohybově postižené turisty.

SUMMARY

Disabled people represent a large and growing market in the EU, for both business and leisure travel. In the European Union, about 37 million people are disabled, and these people would welcome improved access. Research show, that disabled people are loyal customers, often returning to places that provide good accessibility. Providing accessible facilities and information gives a competitive advantage. This is the reason, why should the tourism industry consider accessibility.

The main goal of this diploma paper was to map the tourist offer for physically handicapped people in Tábor. Another aim was to find out; whether the service providers in Tábor are interested in handicapped clientele and what are the reasons of low interest in this type of tourists.

The research in Tábor approved, that the tourist offer is insufficient and the service providers are not ready for offering services for handicapped people. Most of them mean that the handicapped clientele is not large and accessible facilities for them would not be utilized. Providers have no information about providing accessible services in the Czech Republic and abroad. That means that increasing informedness would lead to increasing the number of accessible tourist services in Tábor.

POUŽITÉ ZDROJE A LITERATURA

Knižní publikace

- Pásková, M.: Zelenka, J.: Cestovní ruch – výkladový slovník. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002.
- Horner, S.: Swanbrooke, J.: Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha : Grada Publishing, 2003.
- Stehlík, E. a kol.: Základy marketingu. Praha: VŠE, 1999.
- Horová, O.: Ochrana spotřebitele. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2002.
- Nový, K.: Nový právní rádce invalidních občanů. Praha: Linde, 1997.
- Michalík, J.: Právní úprava postavení handicapovaných občanů. Olomouc: Univerzita Palackého, 1993.
- Janečková, L., Vašíková, M.: Marketing měst a obcí. Praha: Grada Publishing, 1999.
- Királová, A.: Marketing destinace cestovního ruchu. Praha: EkoPress, 2003.
- Orieška, J.: Technika služeb cestovního ruchu. Praha: Idea Servis, 1999

Dokumenty, jiné zdroje

- WHO: Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů - desátá revize (MKN-10), červen 1999
- Disability Rights commision: Vytvoření přístupné Evropy pro turisty s pohybovým postižením, 1996
- EDF Position Paper on Tourism: Framing the Future of European Tourism, 2001
- MMR: Střednědobá koncepce státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením
- Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením, 1998
- Vyhláška 369/2001 Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. října 2001 o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace
- Černá a bílá kniha bariér
- Globální etický kodex cestovního ruchu, 1999
- CEMT: Charta přístupu k dopravním službám a infrastruktuře, 1999
- Charta služeb pro cestující v letecké dopravě
- Cestujeme i s handicapem, Jihočeská centrála cestovního ruchu, prosinec 2002
- Zákon č. 159/1999 Sb. O některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu

Internetové odkazy

www.uzis.cz

www.helpnet.cz

www.europa.eu.int

www.edf-feph.org

www.allgothere.cz

www.helpnet.cz

www.bezbarier.cz

www.paraple.cz

www.nrzp.cz

www.mmrcr.cz

www.tabor.cz

www.jiznicechy.cz

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	34
Tabulka 2 Atraktivita v Táboře	35
Tabulka 3 Přírodní atraktivita	37
Tabulka 4 Historické atraktivita	38
Tabulka 5 Kulturní zařízení	39
Tabulka 6 Ubytovací zařízení	40
Tabulka 7 Hotel Dvořák – Bezbariérové pokoje	41
Tabulka 8 Hotel Nautilus – Bezbariérové pokoje	41
Tabulka 9 Hotel MAS – Bezbariérové pokoje	41
Tabulka 10 Pension 189 Karel Bican – Bezbariérové pokoje	42
Tabulka 11 Hotel Elzet – Bezbariérové pokoje	42
Tabulka 12 Stravovací služby	43
Tabulka 13 Volný čas	45
Tabulka 14 Praktické informace	46
Tabulka 15 Třeboň	47
Tabulka 16 Jindřichův Hradec	48
Tabulka 17 Bechyně	48

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Symbol přístupnosti 1	20
Obrázek 2 Symbol přístupnosti 2	21
Obrázek 3 Mezinárodní symbol přístupnosti	26
Obrázek 5 Mapa MHD	36

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet zdravotně postižených v ČR (rok 2004)	24
Graf 2	49
Graf 3	50
Graf 4	50
Graf 5	51
Graf 6	51
Graf 7	52
Graf 8	52
Graf 9	53
Graf 10	53
Graf 11 Kapacita ubytovacího zařízení	54
Graf 12 Zařazení ubytovacího zařízení	54
Graf 13 Lokalizace ve středisku CR	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Evropské fórum zdravotně postižených- EDF

Příloha č. 2: EDF - Framing the Future of European Tourism

Příloha č. 3: VYHLÁŠKA 369/2001 Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. října 2001 o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace

Příloha č. 4: Národní rada zdravotně postižených

Příloha č. 5: Dotazník

Příloha č.1

Evropské fórum zdravotně postižených -EDF

Cíle EDF

Všechny návrhy, aktivity, iniciativy a programy EU ovlivňují přímo nebo nepřímo životy zdravotně postižených občanů Unie.

Cílem EDF je v souladu s principy zákazu diskriminace zajistit dodržování lidských práv zdravotně postižených osob ve všech institucích, mezinárodních organizacích a agenturách Evropské unie. Jedním z hlavních úkolů EDF je vytvoření takového politického prostředí, ve kterém by bylo zdravotní postižení vnímáno v přímé souvislosti s rovnými příležitostmi - znamená to opustit představy o zdravotně postižených osobách jako pasivních příjemcích péče a přijmout model nezávislého způsobu života, rozšíření a posílení jejich pravomocí a rovnoprávnosti.

Vize EDF - rovnoprávné partnerství

Pro dosažení stanoveného cíle je nezbytné, aby Evropské fórum zdravotně postižených poskytovalo podrobné informace o organizaci a jejích aktivitách svým členům na všech úrovních a úzce spolupracovalo s externími partnery, a to zejména s evropskými institucemi a vládami jednotlivých členských zemí. Z tohoto důvodu je EDF vlastní pojem "občanský dialog".

EDF neřídí přímo klíčové projekty - tato činnost patří do sféry působnosti jednotlivých členských organizací, ale zaměřuje se na společné aktivity a iniciativy, které přesahují možnosti a kompetence všech nebo většiny jejích členů.

EDF plní navíc ještě další funkci: poskytuje nevládním organizacím informace a kontakty s cílem napomoci realizaci jejich individuálních nebo společných projektů v určených oblastech.

Zásady EDF

Stanovy EDF garantují demokratické zastoupení a přímé zapojení zdravotně postižených osob i rodičů těch z nich, které nemohou samy hájit své zájmy, což se odráží také ve způsobu práce Evropského fóra: základní myšlenka a smysl jeho existence se odvíjí od pravidla č. 18 Standardních pravidel OSN pro vyrovnání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením: "Státy by měly uznat právo organizací osob se zdravotním postižením reprezentovat osoby se zdravotním postižením na národní, regionální i místní úrovni. Státy by také měly uznat poradní roli organizací osob se zdravotním postižením při rozhodování o záležitostech, které se týkají zdravotního postižení."

Členské organizace EDF

Evropské fórum zdravotně postižených má v současné době 87 členských organizací. Jsou mezi nimi evropské nevládní organizace, které působí v oblasti zdravotního postižení, a národní rady zdravotně postižených osob ze všech členských zemí Evropské unie a zemí patřících k Evropské ekonomické oblasti (EEA).

Organizační struktura EDF

Nejvyšším orgánem EDF je valné shromáždění, které se schází jedenkrát ročně. Je tvořeno 90 delegáty z členských organizací a organizací se statutem pozorovatele.

Hlavním řídicím orgánem je Rada EDF, která je ve své činnosti vázána směrnicemi valného shromáždění. Tato volená rada je složená ze 17 zástupců národních rad a 15 představitelů evropských nevládních organizací, které hájí zájmy skupin s různými typy zdravotního postižení. Rada se schází dvakrát ročně, hostitelem zasedání je vždy národní rada v té členské zemi EU, která jí právě předsedá. Tento rotační princip umožňuje aktivistům hnutí zdravotně postižených osob v jednotlivých zemích navázat užší vztahy s reprezentanty z ostatních evropských zemí a zároveň přispívá k větší informovanosti sdělovacích prostředků ve všech zemích EU.

Výkonný výbor EDF je zodpovědný za řešení každodenních záležitostí. Předkládá zásadní návrhy Radě EDF a řídí práci sekretariátu. Má celkem 11 členů a schází se 4-5 krát ročně.

Sekretariát EDF podporuje svou činností všechny řídicí orgány, stálé výbory a komise. Mezi jeho povinnosti patří i monitorování vývoje v rámci institucí EU, podpora a poskytování informací členským organizacím i veřejnosti a organizační zabezpečení všech zasedání v rámci EDF.

Předseda EDF, kterým je v současné době Yannis Vardakastanis, je volen vždy na dva roky.

Příloha č. 2

European Disability Forum EDF Position Paper on Tourism: Framing the Future of European Tourism

Doc. EDF 01/13 EN

"States should recognise the rights of organisations of persons with disabilities to represent persons with disabilities at national, regional and local levels. States should also recognise the advisory role of organisations of persons with disabilities in decision-making on disability matters."

Rule 18 of the United Nations Standard Rules on the Equalisation of Opportunities for Persons with Disabilities

Contents

- 1 Introduction
- 2 Tourism as a social right
- 3 Accessible tourism makes good business sense
- 4 Barriers for tourists with disabilities
- 5 Greater convergence of policies on tourism
- 6 Tourism and disability access is horizontal issues
- 7 Development of a European Accessibility Label
- 8 Improving training in order to upgrade skills in the tourism industry
- 9 Improving the quality of tourist products
- 10 Impact of information and communication technology based services in the tourism sector
- 11 Consultation with representative disability organisations
- 12 European Year for people with Disabilities 2003
- 13 EDF campaign for an EU disability specific directive

1 Introduction

EDF welcomes the intentions of the European Commission to progress a strategic and cooperative approach to tourism involving all stakeholders and consumer groups, including disabled people.

EDF is most interested to work with the European Commission in developing policy initiatives on 'tourism-for-all' begun under the French Presidency and taken forward by the Belgian Presidency.

This work complements the aims and objectives of the recent European Commission communication 'Towards a barrier Free Europe for People with disabilities'. A communication which sets out a series of commitments on the part of the Commission to complement and build upon the anti-discrimination package of Directives adopted in 2000. The European Commission also proposes to develop initiatives using Article 13 and Article 95 of the EU Treaties to break down access barriers in the field of built environment, transport and information communications which exclude disabled people from full and equal integration in society. These are all areas, which are relevant to achieving tourism for all in particular accessible tourism for persons with disabilities.

2 Tourism as a social right

EDF believes that the right to travel and access tourist activities should be perceived as a key social right for disabled people and their families. Travel and tourism is an important aspect in the quality of life of all persons. For disabled people and their families the chance to go away on holiday can be a particularly important chance to relax and recuperate. For disabled people to be denied the freedom to travel, whether for leisure or business, infringes upon their social rights and goes against all principles of equal opportunities principles and non-discrimination. It represents a barrier to the freedom of movement: a right laid down in the EU Treaties but denied to disabled citizens.

3 Accessible tourism makes good business sense

A 'tourism for all' approach makes good business sense. The European Commission handbook on 'Making Europe accessible for tourists with disabilities' identifies the economic potential of ensuring disabled persons and their families can benefit from the tourist industry. The untapped potential clientele of disabled consumers is estimated at 35 million overnight travellers plus accompanying family and friends

The demographic changes of an ageing population have important economic implications for the tourist industry. Older people share many of the access barriers faced by disabled people. By addressing these issues the tourist industry would generate more business by attracting more customers. By improving the quality of service for disabled people, the tourist industry would improve the quality of service for all customers.

4 Barriers for tourists with disabilities

Persons with disabilities are regularly confronted by environment, economic, social and attitudinal barriers when travelling as tourists. Physical barriers include inaccessible transport and holiday resorts, inaccessible IST based information, lack of adequate or appropriate assistance and discrimination by travel services and operators or hotel and restaurants.

While some member states have national regulations addressing access for disabled people to public buildings and transport, accessibility is not consistently defined across all sectors; there is a lack of authoritative access standards and legislation is often not enforced. The majority of hotels, apartments, restaurants, bars, visitor's attractions and modes of transport are inaccessible for disabled people.

Disabled people and their families also face economic barriers due to the fact that many people with disabilities have low incomes due to a greater tendency for disabled people to have low paid jobs or to be unemployed. Disabled people also incur additional costs which directly relate to their disability (eg. Insurance, medical expenses, equipments and aids, specialised services, personal assistance support).

5 Greater convergence of policies on tourism

EDF would welcome the EU proposals for an increase coordination of tourism policies across the member states and to define, at EU level, coherent measures and tools to increase knowledge, competitiveness and sustainable development of the tourist industry.

At present one of the barriers to travel for disabled people is the diverse and often confusing set of policies and standards existing across the EU member states regarding access for disabled persons to goods, services,

transport and the built environment. EDF would wish to see these policies and standards made more transparent and would favour closer convergence in this field.

6 Tourism and disability access is a horizontal issue

It is important that access for disabled people is recognised as a horizontal issue as is tourism itself. To develop and implement effectively a 'tourism for all' approach and ensure access for disabled people is tackled properly a number of issues across a range of interrelated policy areas must be addressed including in the field of regional development, social and employment policy, environmental development and information technologies.

7 Development of a European Accessibility Label

EDF very much welcomes the proposal of the Ministerial Conference of Bruges to develop a European label of accessibility. Currently, no standard exists to determine how disability symbols should or can be used. The labels schemes that are used in different member states are often used inappropriately as marketing tools. For example, hotels often declare that they are wheelchair accessible, using the wheelchair symbol, but they are not full accessible for wheelchair users.

Another problem is the standard of access a disabled tourist can expect across the EU varies considerably and means that disabled tourists and their families have no confidence in the declarations made by service providers regarding the level of access they provide to disabled customers.

The recently produced report on 'Tourism for All' is an important reference document for this work. EDF would agree with the statement made in this report that in developing proposals for a European Accessibility Label, the level of effectiveness of the existing building regulations, standards and guidelines must be examined in order to identify best practice. This work should be undertaken in cooperation with the EDF and consultation with the ISO Technical Committee 145 who are currently working on standardisation in the field of labelling and symbols.

A European accessibility label would establish clear standards and clear rules governing use of disability symbols by service providers in the tourist industry. EDF believes that the greatest effect will be achieved through following up legislation in this field.

8 Improving training in order to upgrade skills in the tourism industry

It is important that disability awareness training is systematically provided throughout the key sectors of the tourist industry. Many barriers faced by disabled tourists are due to the negative attitudes of staff working in the industry.

Travel operators and tour operators have a particular responsibility in advising tourists with disabilities on the services available and tailoring the service to the needs of disabled customers. In their role as advisor on accessible services, the travel agents and tour operators must ensure that their staff receive adequate disability awareness training and that the services they provide are, in themselves, accessible for disabled customers.

9 Improving the quality of tourist products

In measuring quality of tourist products, access for disabled people must be among the assessment criteria. Work relating to the development of a European accessibility label will assist in providing appropriate quality indicators on access. These criteria must address the broad range of disabilities including physical disability, sensory disability and learning disabilities.

Quality assessments can include the gathering of data on the levels of satisfaction of customers with disabilities and their families on the range of tourist services provided in Europe. Such information is also useful in identifying cases of good practice for purposes of benchmarking. The data gathering exercise should be repeated regularly to record and monitor improvements in service access.

10 Impact of information and communication technology based services in the tourism sector

As advocated for in the report on 'Tourism for All', EDF would agree that information about accessibility of premises, facilities and services should be made available fully in accessible formats and take account of the wide range of user requirements. The internet is increasingly used as a means of providing and exchanging information. The recently published European Commission Website Accessibility Initiative guidelines should be referred to in ensuring accessibility of websites.

11 Consultation with representative disability organisations

For the interests of disabled people to be adequately reflected in EU policy on tourism, there must be consultation with representative disability organisations.

Therefore, EDF's involvement and consultation on the Tourism Advisory Committee and a European Tourism Forum is very important. It is also important that national disability organisations are similarly represented on national and regional consultation bodies on tourism.

Disabled people as users and consumers of goods and services are in the best position to advise on how their needs can be met. The diversity and heterogeneity of disability must be recognised. Actions to break down barriers to disabled people must address barriers not just for persons with physical disabilities but also for those with sensory disabilities, learning disabilities and invisible disabilities such as epilepsy or diabetes. For example, while hotels may have adaptations for wheelchair users they often neglect requirements for persons with visual or hearing impairment even in relation to emergency evacuation systems and safety requirements.

12 European Year for people with Disabilities 2003

2003 will mark the European Year for people with Disabilities and presents an important opportunity for EU decision makers to focus attention on the needs of disabled people and their families in this sector.

EDF would welcome the adoption of a tourism accessibility label in 2003 and for a European Tourism Summit in 2003 to focus on issues regarding disability access in tourism.

13 EDF campaign for an EU disability specific directive

One of the key objectives of EDF for 2003 is the campaign for the creation of a specific EU non-discrimination Directive on Disability which would legislate against not only discrimination in employment

but discrimination across the range of areas of EU competence in particular access to goods, services, access to premises and equipment and which would require clearly define mandatory access standards.

While closer communication and consultation between the tourist industry and representative disability organisations is an essential means to promote accessible services in the tourism sector, EDF considers legislation is also required if the problem of access barriers which exclude disabled people from participating in society are to be addressed effectively and comprehensively across the tourist industry in Europe.

Příloha č.3

VYHLÁŠKA 369/2001 Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. října 2001 o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace
Ministerstvo pro místní rozvoj stanoví podle § 143 odst. 1 písm. k) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb.:

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Rozsah platnosti

(1) Podle této vyhlášky se postupuje při zpracování a pořizování územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů, při navrhování, umístěování, povolování nebo ohlašování, provádění a kolaudaci staveb

- a) bytových domů obsahujících více než tři samostatné byty (dále jen "bytové domy"),
- b) domů s byty zvláštního určení a domů zvláštního určení,1) staveb a zařízení ústavního charakteru určených pro užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace (dále jen "stavby pro sociální péči"),
- c) občanského vybavení v částech určených pro užívání veřejností,
- d) v nichž se předpokládá zaměstnávání více jak 20 osob, pokud provoz v těchto stavbách umožňuje zaměstnávat osoby s omezenou schopností pohybu a orientace,
- e) určených pro zaměstnávání osob s těžkým zdravotním postižením,
- f) škol, předškolních zařízení a školských zařízení.2)

(2) Ustanovení této vyhlášky se použijí též při provádění udržovacích prací, změn staveb, změn v užívání staveb, pokud to závažné důvody nevyklučují.

(3) U staveb, které jsou kulturními památkami, se ustanovení této vyhlášky použijí s ohledem na zájmy státní památkové péče.3)

§ 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) občanským vybavením stavby určené pro
 1. veřejnou správu, soudy, státní zastupitelství, policii, věznice, pošty a orgány zájmové samosprávy,
 2. sdělovací prostředky (například rozhlas, televize, tisk), občanská sdružení, politické strany a politická hnutí,
 3. obchod, služby, veřejné stravování, provozní zařízení staveb pro výrobu a skladování, správu a údržbu budov, veřejných sítí,
 4. tělovýchovu, rekreaci a sport,
 5. zařízení pro mimoškolní vzdělávání,
 6. kulturu, zejména divadla, kina, knihovny, společenské sály, muzea, hrady, zámky, výstavní síně, kostely, modlitebny, obřadní síně,
 7. zdravotnictví a sociální péči,
 8. veřejnou dopravu včetně místních komunikací a veřejně přístupných ploch,
 9. motorismus (například autoservisy, čerpací stanice, stanice technické kontroly, dálniční odpočívky, autodromy),
 10. ubytovací zařízení pro cestovní ruch (například hotely, penziony, motely, turistické ubytovny),
 11. hromadné ubytovny (například internáty, koleje, ubytovny pro trvalé ubytování pracovníků, stavby nebo části staveb určené pro ubytování více jak 20 osob s výjimkou táborů v přírodě a ubytovacích zařízení pro cestovní ruch),
 12. veřejné telefonní automaty, obdobná zařízení a poštovní schránky;
- b) osobami s omezenou schopností pohybu a orientace - osoby postižené pohybově, zejména osoby na vozíku pro invalidy (dále jen "vozík"), zrakově, sluchově, osoby pokročilého věku, těhotné ženy a osoby doprovázející dítě v kočárku, dítě do tří let, popřípadě osobu s mentálním postižením;
- c) šikmou rampou - část komunikace nebo samostatná konstrukce umožňující vlastní přístup do stavby nebo překonávání výškového rozdílu mezi částmi stavby, přičemž jde o ohraničenou šikmou rovinu, převyšující okolní plochu o více než 20 mm;
- d) orientačním bodem pro zrakově postižené osoby - trvalé místo, které je snadno, rychle a jednoznačně vnímatelné především hmatem, popřípadě sluchem a výrazně se odlišuje od okolního prostředí;

- e) orientačním znakem pro zrakově postižené osoby - doplňující trvalá informace hmatová, sluchová nebo čichová, vedoucí k vytvoření správné představy zrakově postižených osob o prostředí nebo prostoru;
- f) vodící linií - spojnice hmatných orientačních bodů umístěných v pochozích plochách a na vnitřních i vnějších komunikacích; vodící linie se dělí na přirozené vodící linie a umělé vodící linie; vodící linií není obrubník chodníku směrem do vozovky;
- g) přirozenou vodící linií - spojnice hmatných orientačních bodů vzniklých uspořádáním stavby nebo jejích jednotlivých prvků umístěných v pochozích plochách a na vnitřních a vnějších komunikacích;
- h) umělou vodící linií - spojnice vytvořených hmatných orientačních bodů umístěných v pochozích plochách a na vnitřních i vnějších komunikacích;
- i) signálním pásem - zvláštní forma umělé vodící linie určující zrakově postiženým osobám přesný směr chůze, zejména při přecházení vozovky nebo při přístupu k místu nástupu do vozidel hromadné dopravy;
- j) varovným pásem - zvláštní forma umělé vodící linie ohraničující místo, které je pro zrakově postižené osoby trvale nebezpečné, zejména označení hranice mezi chodníkem a vozovkou na přechodu nebo sestupného schodu zapuštěného do chodníku;
- k) hmatným pásem - zvláštní forma varovného pásu ohraničující místo, které na chodníku s cyklistickou stezkou určuje rozhraní mezi vymezeným prostorem pro cyklisty a chodce, přičemž v ulici v obytné zóně ohraničuje zónu bezpečného pohybu zrakově postižených osob;
- l) vodícím pásem přechodu - pás šířky 550 mm umístěný ve vozovce, který je součástí vodorovného dopravního značení;
- m) akustickým orientačním majákem - akustické zařízení s vyhrazenými tóny případně doplněnými i hlasovou frází, které je v trvalém provozu nebo je dálkově spouštěno zrakově postiženými osobami;
- n) dálkovým ovládním akustických a dalších zařízení - vysílací rádiové zařízení ovládané zrakově postiženými osobami, které je aktivují;
- o) indukční smyčkou - zařízení pro nedoslýchavé osoby umožňující jim pomocí osobní kompenzační pomůcky přijímat zvuk akustických reprodukcí zařízení, zejména ozvučení sálu kina nebo překladatelský servis.

§ 3

- (1) Přerušit přirozené vodící linie lze nejvýše na vzdálenost 6000 mm mezi jednotlivými částmi přirozeného hmatného vedení zrakově postižených osob, zejména mezi obvodovými stěnami jednotlivých domů umístěných při chodníku. Délka jednotlivých částí přirozeného hmatného vedení musí být nejméně 1500 mm, šířka 400 mm a výška 300 mm.
- (2) Umělá vodící linie musí být přímá, v interiéru nejméně 300 mm široká, v exteriéru nejméně 400 mm. Změny směru a odbočky se zřizují přednostně v pravém úhlu. Odbočení musí být vyznačeno přerušením vodící linie hladkou plochou v délce odpovídající šířce vodící linie. V oboustranné vzdálenosti nejméně 800 mm od osy umělé vodící linie nesmí být žádná překážka. Umělá vodící linie musí navazovat na přirozenou vodící linii. U ostrovních nástupišť a vnějších nástupišť na železničních drahách je funkce vodící linie sloučena s funkcí varovného pásu.
- (3) Signální pás musí mít šířku 800 až 1000 mm a výrazně odlišnou strukturu a charakter povrchu odlišující se od okolí; musí být vnímatelný slepeckou holí a nášlapem při dodržení barevného kontrastu vůči okolí. Od požadavku na barevný kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích, v souběhu cyklistické stezky a chodníku a při použití barevných vzorů v dlažbě. Signální pás musí být ukončen u přirozené nebo umělé vodící linie. Změny směru a odbočky se zřizují přednostně v pravém úhlu. V místě, kde se spojují dvě trasy signálních pásů, musí být signální pásy přerušeny v délce 800 mm. Materiál použitý pro vytvoření signálního pásu nelze na veřejně přístupných plochách a komunikacích použít k jinému účelu.
- (4) Varovný pás musí mít šířku 400 mm a výrazně odlišnou strukturu a charakter povrchu odlišující se od okolí; musí být vnímatelný slepeckou holí a nášlapem při dodržení barevného kontrastu vůči okolí. Od požadavku na barevný kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích. Varovný pás musí přesahovat signální pás na obou stranách nejméně o 800 mm. Materiál použitý pro vytvoření varovného pásu nelze na veřejně přístupných plochách a komunikacích použít k jinému účelu.

ČÁST DRUHÁ

ŘEŠENÍ PŘÍSTUPŮ DO STAVEB, PŘÍSTUPNOSTI KOMUNIKACÍ A VEŘEJNÝCH PLOCH

§ 4

- (1) Do staveb uvedených v § 1 odst. 1 musí být alespoň jeden vstup v úrovni komunikace pro pěší bez vyrovnávacích stupňů. Brání-li tomuto řešení závažné technické důvody, může být vyrovnání výškového rozdílu řešeno šikmou rampou provedenou dle bodu 1.3. přílohy č. 1 k této vyhlášce, popřípadě zvedacím zařízením (dále jen "bezbariérový přístup").
- (2) Přístup ke stavbám uvedeným v § 1 odst. 1 písm. c), e) a f) se musí pro zrakově postižené osoby vytýčit přirozenými nebo umělými vodícími liniemi nebo akusticky.

§ 5

(1) Chodníky, lávky pro pěší, podchody, nástupiště a nástupní ostrůvky hromadné dopravy a ostatní pochozí plochy musí být řešeny způsobem stanoveným v bodě 1. přílohy č. 1 k této vyhlášce.

(2) Na všech vyznačených odstavných a parkovacích plochách pro osobní motorová vozidla musí být vyhrazen nejméně následující počet stání pro vozidla zdravotně postižených osob:

- jedno stání při celkovém počtu méně než dvacet stání,

dvě stání při celkovém počtu dvacet až čtyřicet stání,

5 % stání při celkovém počtu přesahujícím čtyřicet stání; procentuální podíl vyhrazených stání se zaokrouhuje na celá čísla směrem nahoru. Vyhrazená stání musí být upravena způsobem uvedeným v bodě 3.1. přílohy č. 1 k této vyhlášce a označena mezinárodním symbolem přístupnosti podle bodu 1. přílohy č. 2 k této vyhlášce. K těmto vyhrazeným stáním musí být zajištěn bezbariérový přístup z komunikace pro pěší.

(3) Úprava prostor pro umístění telefonních budek, telefonních hovorů, veřejných telefonních automatů a obdobných zařízení včetně přístupu k nim a přístupu k poštovním schránkám je stanovena v bodech 1. a 3.2. přílohy č. 1 k této vyhlášce.

(4) Úprava veřejně přístupných ploch, sadů a parků je stanovena v bodě 1. přílohy č. 1 k této vyhlášce.

ČÁST TŘETÍ

ŘEŠENÍ STAVEB BYTOVÝCH DOMŮ, STAVEB PRO SOCIÁLNÍ PÉČI, STAVEB, V NICHŽ SE PŘEDPOKLÁDÁ ZAMĚSTNÁVÁNÍ VÍCE JAK 20 OSOB, STAVEB URČENÝCH PRO ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A STAVEB ŠKOL, PŘEDŠKOLNÍCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

§ 6

Vnitřní komunikace a vybavení

(1) Přístup do všech prostorů staveb uvedených v § 1 odst. 1 písm. a), b), d) až f) musí být zajištěn vodorovnými komunikacemi, schodišti, výtahy a zvedacími plošinami řešenými způsobem stanoveným v bodech 1., 1.2., 1.3. a 1.7. přílohy č. 1 k této vyhlášce, pokud není dále stanoveno jinak. U staveb uvedených v § 1 písm. a) a d), které jsou vícepodlažními budovami bez výtahů, musí být zajištěn bezbariérový přístup vnitřními komunikacemi nejméně do jednoho podlaží, ve kterém jsou umístěny převážně prostory určené pro hlavní účel užívání stavby.

(2) Stavby uvedené v § 1 odst. 1 písm. b), d) až f) musí mít část každého hygienického zařízení upravenou pro potřeby osob na vozíku v souladu s požadavky uvedenými v bodě 2.4. přílohy č. 1 k této vyhlášce. U budov s administrativním a obdobným provozem musí být takto upravené hygienické zařízení vždy alespoň jedno pro dvě podlaží.

(3) Prostory pro shromažďování 50 a více osob ve stavbách uvedených v § 1 odst. 1 písm. f) musí být vybaveny indukční smyčkou a označeny mezinárodním symbolem hluchoty podle bodu 2. přílohy č. 2 k této vyhlášce.

§ 7

Byty zvláštního určení a obytné části staveb pro sociální péči

Požadavky na řešení bytů zvláštního určení¹⁾ a obytných částí staveb pro sociální péči jsou uvedeny v přílohách č. 1, 3 a 4 k této vyhlášce.

§ 8

Společné prostory bytových domů a staveb pro sociální péči

Společné prostory bytových domů a staveb pro sociální péči, které nejsou vícepodlažními budovami bez výtahu, zejména prádelna, sušárna a sklep, musí být upraveny tak, aby je mohly užívat osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

§ 9

Provozní prostory staveb, v nichž se předpokládá zaměstnávání více jak 20 osob, staveb určených pro zaměstnávání osob s těžkým zdravotním postižením a staveb škol, předškolních a školských zařízení

(1) Provozní prostory staveb uvedených v § 1 odst. 1 písm. d) až f) musí splňovat požadavky uvedené v bodech 2.5.1. a 2.5.3 přílohy č. 1 k této vyhlášce tak, aby umožňovaly osobám s omezenou schopností pohybu a orientace vykonávat všechny činnosti, pro které jsou provozní prostory určeny. Požadavky na hygienická zařízení umístěná v těchto provozních prostorách jsou stanoveny v bodě 2.4. přílohy č. 1 k této vyhlášce.

(2) Z hlediska zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany se požadavky uvedené v odstavci 1 uplatňují při řešení

- a) ploch provozních místností,
- b) uspořádání provozního zařízení,
- c) komunikačních ploch,
- d) instalace výrobního zařízení,
- e) přístupu a možnosti ovládnání výrobního zařízení,
- f) signalizačního zařízení,
- g) skladových prostorů.

§ 10

Tvoří-li stavby určené pro zaměstnávání osob s těžkým zdravotním postižením jeden areál s bytovými domy s byty zvláštního určení, případně i se stavbami občanského vybavení, postupuje se při řešení prostorů určených pro užívání zdravotně postiženými osobami přiměřeně podle ustanovení části druhé, třetí a čtvrté této vyhlášky.

ČÁST ČTVRTÁ ŘEŠENÍ STAVEB OBČANSKÉHO VYBAVENÍ

§ 11

Vnitřní komunikace a vybavení

(1) Přístup do částí staveb občanského vybavení určených pro užívání veřejností musí být zajištěn podle § 6 odst. 1.

(2) U změn staveb s nejméně dvěma podlažími, které nejsou vybaveny výtahem nebo šikmou rampou a výtah aní šikmou rampou nelze z technických důvodů dodatečně zřídit, musí být osobám s omezenou schopností pohybu umožněno užívat alespoň vstupní po-dlaží těchto staveb. Neumožňuje-li to konstrukční řešení stavby, lze pro zajištění přístupu osobám s omezenou schopností pohybu využít nákladní výtah s úpravou pro přepravu těchto osob. U staveb s výtahem musí být osobám s omezenou schopností pohybu a orientace umožněn přístup do všech podlaží určených pro užívání veřejností.

(3) Základní informační grafické zařízení pro orientaci veřejností ve stavbách občanského vybavení podle § 2 písm. a) bodů 1 až 4 a 6 až 10 musí mít kontrastní a osvětlené nápisy a piktogramy.

§ 12

Ostatní prostory

(1) Ve stavbě, ve které je hygienické zařízení určené pro užívání veřejností, musí být v každém tomto zařízení nejméně jedna kabina WC v oddělení pro muže a nejméně jedna kabina WC v oddělení pro ženy řešena v souladu s požadavky stanovenými v bo-dě 2.4. přílohy č. 1 k této vyhlášce. U změn staveb lze zřídit jednu kabinu WC, splňující požadavky podle věty první, pro obě pohlaví přístupnou přímo z chodby. Pokud to závažné důvody vylučují, může být kabina zcela výjimečně přístupná z oddělení pro ženy. Kabina nemusí mít předsiňku v případech, kdy je přístupná z prostoru, který není obytnou ani pobytovou místností.

(2) V hledištích musí být nejméně 2 místa pro umístění vozíku upravena podle bodu 2.5.2. přílo- hy č. 1 k této vyhlášce.

(3) Stavby v částech určených pro užívání veřejností musí být navrženy a realizovány tak, aby bylo umožněno jejich užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, zejména byl umožněn přístup nejméně k jedné z pokladen, případně přepážek s upravenou výškou, přístup ke sprchám, WC, do prostorů závodíšť a ostatních sportovišť při zajištění potřebných úprav informačních systémů.

(4) Ve stavbách pro ubytovací zařízení cestovního ruchu a hromadných ubytoven s kapacitou vyšší než deset pokojů musí nejméně následující počet pokojů splňovat požadavky uvedené v přílohách č. 1 a 3 k této vyhlášce:

- jeden pokoj při celkovém počtu do jednoho sta pokojů,

-

jedno procento pokojů při celkovém počtu pře- sahujícím jedno sto pokojů; procentuální podíl upravených pokojů se zaokrouhluje na celá čísla směrem nahoru. Hmatný orientační znak pro označení společného hygienického zařízení musí být umístěn v blízkosti dveřní kliky ve výši 1500 mm od podlahy.

(5) Prostory a zařízení uvedené v odstavcích 1 až 4 musí být označeny mezinárodním symbolem přístupnosti podle bodu 1. přílohy č. 2 k této vyhlášce a na vhodném místě musí být umístěna orientační tabule s označením přístupu k nim.

(6) Prostory pro shromažďování 50 a více osob a místa určená pro podávání informací veřejnosti ve stavbách občanského vybavení uvedených v § 2 písm. a) bodech 1, 2, 6 a 8 musí být vybaveny indukční smyčkou a označeny mezinárodním symbolem hluchoty podle bodu 2. přílohy č. 2 k této vyhlášce.

ČÁST PÁTÁ USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 13

V řízeních podle stavebního zákona zahájených a pravomocně neskončených přede dnem účinnosti této vyhlášky, při kolaudaci a výkonu státního stavebního dohledu staveb povolených na základě řízení zahájených přede dnem účinnosti této vyhlášky se stavby posuzují z hlediska splnění obecných technických požadavků zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace podle dosavadní právní úpravy.

§ 14

Ruší se vyhláška č. 174/1994 Sb., kterou se stanoví obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

§ 15

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 15. prosince 2001.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 369/2001 Sb.

1. Komunikace

1.1. Úprava povrchů

1.1.1. Povrch chodníků, schodišť, šikmých ramp a podlah vnitřních komunikací musí být rovný, pevný a upravený proti skluzu. Hodnota součinitele smykového tření musí být nejméně 0,6, u šikmých ramp pak $0,6 + \operatorname{tg} \alpha$, kde α je úhel sklonu rampy.

1.1.2. Přechody pro chodce přes komunikace pro motorová a kolejová vozidla, drážní přechody a přechody přes cyklistické stezky musí být řešeny podle bodu 1.5. této přílohy.

1.1.3. Pochozí šikmé plochy pokud nejsou rampami podle bodu 1.3. této přílohy, smí mít sklon nejvýše 1 : 12 (8,33 %)

1.1.4. Komunikace pro pěší musí být řešeny tak, aby byla důsledně dodržena vodící linie pro zrakově postižené osoby. Překážky na komunikacích pro pěší, zejména stožáry veřejného osvětlení, dopravní značky, stromy, telefonní automaty musí být osazeny tak, aby byl zachován průchozí profil šířky nejméně 1500 mm, tuto hodnotu lze snížit až na 900 mm u technického vybavení komunikací a svislého dopravního značení. Přerušeni přirozené vodící linie v délce větší než 6000 mm musí být doplněno vodícími liniemi umělou.

1.1.5. Překážky na komunikacích pro pěší musí mít ve výši 1100 mm pevnou ochranu (tyč zábradlí, horní díl oplocení) a ve výši 100 až 250 mm zarážku pro slepeckou hůl (spodní tyč zábradlí, podstavec), sledující půdorysný průmět překážky, popřípadě lze odsunout zarážku za obrys překážky nejvýše o 200 mm.

1.1.6. Nad veřejně přístupnými komunikacemi a plochami mohou být v prostoru ve výšce 250 až 2200 mm nad povrchem umístěny pouze pevné části stavby, které vystupují z obrysu stěn maximálně 250 mm, zejména výkladce, technická a jiná zařízení a dále technické vybavení staveb obdobného charakteru. U zařizovacích předmětů a technického vybavení staveb délky do 400 mm (měřeno souběžně se stěnou objektu) lze tuto hodnotu zvýšit na 300 mm.

1.2. Výškové rozdíly

Výškové rozdíly u přechodů pro chodce, vnějších a vnitřních komunikací nesmí být vyšší než 20 mm, jinak musí být řešeny šikmými rampami dle bodů 1.3.3. až 1.3.7. a 1.3.9. této přílohy, případně zvedacími zařízeními.

1.3. Schodiště a šikmé rampy včetně schodišť a šikmých ramp v podchodech

1.3.1. Sklon schodišťového ramene nesmí být větší než 28° a výška schodišťového stupně větší než 160 mm; to neplatí pro stavby podle § 1 odst. 1 písm. a).

1.3.2. Schodišťová ramena a šikmé rampy musí být po obou stranách opatřeny madly ve výši 900 mm, která musí přesahovat o 150 mm první a poslední schodišťový stupeň, případně začátek a konec šikmé rampy s vyznačením v jejich půdorysném průmětu.

1.3.3. Šikmé rampy musí být široké nejméně 1300 mm a jejich podélný sklon smí být nejvýše v poměru 1 : 12 (8,33 %).

1.3.4. Není-li šikmá rampa delší než 3000 mm, smí mít sklon nejvýše v poměru 1 : 8 (12,5 %); to neplatí u staveb podle § 1 odst. 1 písm. b) a e).

1.3.5. Šikmé rampy musí mít po obou stranách ve výši 250 mm vodící tyč.

1.3.6. Šikmá rampa delší než 9000 mm musí být přerušena podestou v délce nejméně 1500 mm. Podesty musí mít i kruhová nebo jinak zakřivená šikmá rampa.

1.3.7. Podesty šikmých ramp musí mít délku nejméně 1500 mm.

1.3.8. Stupnice nástupního a výstupního schodu každého schodišťového ramene nebo vyrovnávacích schodů musí být výrazně kontrastně rozeznatelná od okolí. U schodišť v dopravních stavbách a u místních komunikací musí být stupnice označena pruhem žluté barvy šířky 100 mm na délku schodu, ve vzdálenosti

nejvýše 50 mm od hrany schodu. V ostatních stavbách lze připustit kontrastní označení celé stupnice, popřípadě jen pruhu. Kontrastní označení podstupnice je nepřipustné. Reklamy lze umístit na podstupnice za předpokladu splnění předchozích podmínek.

1.3.9. Schodiště, rampy a konstrukce vybihající do prostoru musí být upraveny podle bodu 1.1.5. této přílohy tak, aby bylo zabráněno možnosti vstupu zrakově postižených osob do prostoru s nižší výškou než 2200 mm v exteriéru a 2100 mm v interiéru.

1.4. Chodníky

1.4.1. Chodníky musí být široké nejméně 1500 mm a smí mít podélný sklon nejvýše 1 : 12 (8,33 %) a příčný sklon nejvýše 1 : 50 (2,0 %).

1.4.2. Na úsecích s podélným sklonem větším než 1 : 20 (5,0 %), delších než 200 m, musí být zřízena odpočívadla o podélném a příčném sklonu nejvýše 1 : 50 (2,0 %).

1.4.3. Chodníky v místech přechodů přes komunikace musí mít snížený obrubník na výškový rozdíl 20 mm oproti vozovce a musí být opatřeny signálními pásy spojujícími varovné pásy s vodíci liniemi. U změn dokončených staveb musí být signální pásy jen v případě, že bude zajištěna bezpečnost při přecházení zrakově postižených osob. Navazující šikmé plochy musí odpovídat požadavkům na šikmé rampy dle bodu 1.3 této přílohy. Po celé délce sníženého obrubníku, směrem do chodníku, musí být zřízen varovný pás šíře 400 mm při současném zachování přesahu nejméně 800 mm na obě strany signálního pásu. Obdobně tento pás musí být zřízen i v místech výjezdů z hromadných garáží a parkovišť. Varovný pás lze provést i místo sníženého obrubníku.

1.4.4. V ulicích obytných zón, kde není přirozená vodící linie, musí být zřízen při jedné straně ve vzdálenosti 800 mm od okraje komunikace hmatný pás šíře 400 mm. Jeho vlastnosti jsou shodné s vlastnostmi signálních a varovných pásů.

1.4.5. Na rozhraní mezi pásem pro chodce a pásem pro cyklisty musí být zřízen hmatný pás šíře 300 až 400 mm, který je součástí pásu pro chodce.

1.5. Přechody a nástupiště

1.5.1. Přechody situované u staveb podle § 1 odst. 1 písm. c) a vybavené signalizací, musí mít samoobslužné zařízení s prodlouženou délkou intervalu.

1.5.2. Přechody vybavené světelnou signalizací musí být vybaveny též signalizací zvukovou. Sloupek signalizace pro pěší se umísťuje především do signálního pásu.

1.5.3. Ovládání samoobslužných signalizačních zařízení musí být umístěno nejvýše 1200 mm od úrovně komunikace pro pěší.

1.5.4. U přechodů vedených přes komunikace v šikmém směru, u přechodů delších než 8000 mm a u přechodů v oblouku musí být v rámci vodorovného dopravního značení vyznačen vodící pás přechodu navazující na signální pás na chodníku.

1.5.5. Nejméně jeden přístup k nástupišti hromadné dopravy musí mít bezbariérové úpravy.

1.5.6. Nástupiště městské hromadné dopravy a linkové dopravy musí mít výšku nástupní hrany 200 mm a při svém okraji úpravy pro zrakově postižené osoby, které jsou vnímatelné zbytkem zraku (kontrast), nášlapem a slepeckou holí. Úpravy jsou závislé na druhu dopravního prostředku dle zvláštního předpisu⁴). U označků zastávek hromadné dopravy musí být zřízen signální pás.

1.5.7. Na přístupu ke stavbám dopravního systému ve městech, zejména u nádraží, podchodových hal, stanic metra musí být umístěny akustické naváděcí a orientační systémy. Akustické naváděcí systémy se navrhuje na základě odborného posudku konzultačního střediska Sdružení pro životní prostředí zdravotně postižených v České republice po konzultaci s odborníkem pro vycvik samostatného pohybu zrakově postižených osob.

1.6. Vstupy do budov

1.6.1. Před vstupem do budovy musí být vodorovná plocha nejméně 1500 mm x 1500 mm, při otevírání dveří ven nejméně 1500 mm x 2000 mm. Za vodorovnou plochu se považuje i plocha ve sklonu v poměru nejvýše 1 : 50 (2,0 %).

1.6.2. Vstupní dveře musí umožňovat otevření nejméně 900 mm; tento požadavek platí i pro hlavní křídlo dvoukřídlových dveří. Smí být zaskleny od výšky 400 mm, nebo musí být chráněny proti mechanickému poškození vozíkem, zejména zaskleny nerozbitným sklem. Otevíraná dveřní křídla musí být ve výši 800 až 900 mm opatřena vodorovnými madly přes celou jejich šířku, umístěnými na straně opačné než jsou závěsy, s výjimkou dveří automaticky ovládaných. Dveře karuselového provedení musí umožnit průjezd osoby na vozíku bez dalších podmiňujících opatření, jinak musí být doplněny dalšími otevíranými dveřmi

1.6.3. Označení prosklených vstupů musí být provedeno podle bodu 2.2.2. této přílohy.

1.6.4. Zámek dveří musí být umístěn nejvýše 1000 mm od podlahy, klika nejvýše 1100 mm.

1.6.5. Horní hrana zvonkového panelu smí být nejvýše 1200 mm od úrovně podlahy.

1.6.6. Vstup musí být osvětlen tak, aby nevznikal náhlý a velký kontrast mezi osvětlením vně a uvnitř budovy.

1.7. Výtahy a zvedací plošiny (šikmé i svislé)

1.7.1. Volná plocha před nástupními místy do výtahů, schodišťových výtahů a svislých zdvihacích plošin určených pro dopravu osob na vozících musí být nejméně 1500 mm x 1500 mm nebo o průměru 1500 mm. Rozměry volné plochy před nástupními místy u schodišťových výtahů a svislých zdvihacích plošin určených pro dopravu sedících nebo stojících osob mohou být zmenšeny za předpokladu zajištění bezpečného nástupu do těchto zařízení.

1.7.2. Šířka šachetních a klecových dveří výtahů, schodišťových výtahů a svislých zdvihacích plošin s ohrazenou šachtou a vstupní otvory zařízení neohrazených musí být nejméně 800 mm.

1.7.3. U výtahů mohou být použity pouze samočinné vodorovně posuvné dveře.

1.7.4. Klec výtahu musí mít šířku nejméně 1100 mm, hloubku 1400 mm, u změn staveb musí mít šířku nejméně 1000 mm a hloubku 1100 mm. Dopravní plošina schodišťových výtahů a svislých zdvihacích plošin určených pro dopravu osob na vozíku musí mít šířku nejméně 800 mm a délku 1250 mm s tím, že pokud je toto zařízení instalováno ve stavbách občanského vybavení, musí mít šířku nejméně 900 mm a délku 1400 mm. U svislých zdvihacích plošin určených pro dopravu stojící osoby musí být šířka nejméně 650 mm a délka nejméně 650 mm; v případě dopravy do výšky 500 mm pak šířka nejméně 325 mm a délka nejméně 350 mm.

1.7.5. Klece výtahů musí být vybaveny obousměrným dorozumívacím zařízením umístěným nejvýše 1000 mm nad podlahou, sklopným sedátkem ve výši 500 mm nad podlahou umístěným v dosahu ovládacích prvků, Ovládací prvky výtahu musí být umístěny výšce od 800 mm do 1200 mm a ve vzdálenosti nejméně 400 mm od čelní nebo zadní stěny klece.

1.7.6. Ovládače pro volbu stanic v klecích a ve stanicích, pro znovuotevření dveří, obousměrnou komunikaci a případné další ovládače v klecích výtahů musí mít hmatné značení v souladu s jejich funkcí. Hmatné značení je možné umístit

- na neaktivních částech ovládacích prvků tak, že vlevo od ovladačů se umístí označení v Braillově slepeckém bodovém písmu a vpravo hmatné symboly,
- na aktivních částech ovládacích prvků s tím, že nejmenší síla potřebná ke stlačení ovládače je 2,5 N a největší 5 N.

Velikost hmatných symbolů musí být nejméně 15 mm a nejvýše 40 mm plastického provedení s tloušťkou písma 1 mm + 0,5 mm - 0 mm, kontrastní s použitým podkladem. Hmatné označení nesmí být ryté.

1.7.7. Akusticky musí být ve stanici oznámen příjezd klece výtahu do stanice a v kleci výtahu musí být oznámen příjezd výtahu do stanice, ve které výtah zastavil. Nastavení akustických signálů musí být v rozmezí 35 až 55 dBA.

1.7.8. Ve stavbách občanského vybavení musí být chod pohyblivých chodníků; pohyblivých schodů a ramp s určením jejich polohy a směru jízdy signalizován akustickým zařízením, které je pomocí dálkového ovládní spouštěno zrakově postiženými osobami. Hřeben na vstupu i výstupu z pásu pohyblivých zařízení musí být proveden v kontrastní žluté barvě.

2. Vnitřní prostory

2.1. Podlahy

Podlahy místností musí mít povrch se součinitelem smykového tření nejméně 0,6; to neplatí pro stavby podle § 1 odst. 1 písm. a).

2.2. Okna

2.2.1. Nejméně jedno okno musí mít pákové uzávěry nejvýše 1100 mm nad podlahou; to neplatí pro stavby podle § 1 odst. 1 písm. a).

2.2.2. Okna s parapetem) a prosklené stěny s parapetem nižším než 500 mm, musí mít spodní část do výšky 400 mm opatřeny proti mechanickému poškození a ve výšce 1100 mm až 1600 mm opatřeny výraznou páskou šířky nejméně 50 mm, nebo pruhem ze značek o rozměru 50 mm x 50 mm, vzdálenými od sebe maximálně 150 mm, jasně viditelnými proti pozadí.

2.3. Dveře

2.3.1 Dveře musí mít světlou šířku nejméně 800 mm, u staveb dle § 1 odst. 1 písm. b) 900 mm.

2.3.2 Prosklené stěny nebo dveře, jejichž zasklení zasahuje níže než 800 mm nad podlahou, musí být ve výšce 1100 mm až 1600 mm označeny výraznou páskou šířky nejméně 50 mm, nebo pruhem ze značek o rozměru 50 mm x 50 mm vzdálenými od sebe maximálně 150 mm, jasně viditelnými proti pozadí. Spodní část takových dveří musí být upravena obdobně jako prosklené stěny podle bodu 2.2.2. této přílohy.

2.3.3 Otevíraná dveřní křídla musí být ve výši 800 až 900 mm opatřena vodorovnými madly přes celou jejich šířku, umístěnými na straně opačné než jsou závěsy.

2.4 Hygienická zařízení

2.4.1. Horní hrana sedátka klozetové mísy musí být ve výši 500 mm nad podlahou, pokud není v příloze č. 2 k této vyhlášce uvedeno jinak; ovládání splachovacího zařízení musí být umístěno po straně nejvýše 1200 mm nad podlahou, po obou stranách klozetové mísy musí být sklopná madla ve vzájemné vzdálenosti 600 mm a ve výši 780 mm nad podlahou. Klozetová mísa musí být osazena tak, aby vedle ní byl prostor šířky nejméně 800 mm, mezi jejím čelem a zadní stěnou kabiny WC bylo nejméně 700 mm. Dveře se musí otevírat směrem ven a musí být opatřeny z vnitřní strany vodorovným madlem. Zámek dveří musí být odjistitelný zvenku. V kabině WC musí být umístěno umyvadlo. Nejmenší rozměry kabiny jsou 1600 mm x 1800 mm, u změn dokončených staveb 1400 mm x 1400 mm.

2.4.2. Umyvadlo musí být opatřeno výtokovou baterií s pákovým ovládním. Vedle umyvadla musí být vodorovné madlo umožňující opření. Zrcadlo nad umyvadlem musí mít úpravu umožňující jeho naklonění.

2.4.3. Vana musí mít úpravy podle bodu 1.6. přílohy č. 3 k této vyhlášce.

2.4.4. Sprchové boxy a sprchové kouty musí mít nejmenší půdorysné rozměry 1400 mm x 1400 mm. Musí být vybaveny sklopným sedátkem ve výši 500 mm nad podlahou umožňujícím boční nebo čelní přístup. Ruční sprcha s pákovým ovládním, opěrné madlo a mýdelník musí být umístěny v dosahu ze sedátka, na stěně kolmé ke stěně, na které je osazeno. Výškový rozdíl podlahy a dna sprchového boxu nebo koutu může činit nejvýše 20 mm.

2.5 Manipulační prostory a plochy

2.5.1. Nejmenší manévrovací plocha pro vozík je 1200 mm x 1500 mm.

2.5.2. Místo pro vozík v hledišti musí mít půdorysné rozměry nejméně 1000 mm x 1200 mm, musí být na rovné podlaze s výhledem na jeviště a přístupné zezadu.

2.5.3. Předměty vybavení a manipulačního zařízení musí být osazeny v rozmezí výšek 600 mm až 1200 mm od podlahy.

2.5.4. Část prodejních pultů a veřejných přepážek u staveb občanského vybavení podle § 2 písm. a) bodů 1., 3., 6. až 10. této vyhlášky musí být nejvýše 800 mm nad podlahou v nejmenší délce 900 mm. U těchto částí prodejních pultů musí být předsunutá plocha šířky nejméně 250 mm pro možnost manipulace se zbožím. Před přepážkami musí být zajištěn průchod šířky nejméně 900 mm.

2.6. Informační zařízení

2.6.1. Základní informační zařízení pro orientaci musí být doplněna akustickými, taktilními a optickými prvky, které slouží osobám se smyslovým postižením. Musí mít kontrastní dostatečně velké a osvětlené nápisy a jednotné piktogramy.

2.6.2. Elektronické informační systémy pro veřejnost musí být uživatelné zrakově postiženými osobami bez zásahu do softwarového a hardwarového vybavení.

3. Veřejné plochy

Na rozlehlých pochozích plochách zejména na náměstích, pěších zónách, v halách a v místech kde nelze pro bezpečný pohyb zrakově postižených osob použít přirozené vodící linie musí být zřízeny vodící linie umělé.

3.1. Parkoviště a odstavné plochy

Šířka stání pro vozidla zdravotně postižených osob na parkovištích, odstavných plochách a v garážích musí být nejméně 3500 mm a smí mít sklon nejvýše v poměru 1 : 20 (5,0 %). V případech podélného stání (při chodník) musí být délka stání nejméně 7000 mm.

3.2. Veřejné telefonní automaty, obdobná zařízení a poštovní schránky

3.2.1. Manipulační plocha před veřejným telefonním automatem, jiným obdobným zařízením a poštovní schránkou smí mít sklon nejvýše 1 : 20 (5,0 %) s nejmenšími půdorysnými rozměry 1000 mm x 1200 mm, které musí být dodrženy i u veřejné telefonní hovorny.

3.2.2. Výška pro umístění manipulačního zařízení veřejného telefonního automatu, jiného obdobného zařízení a poštovní schránky smí být v rozmezí 600 mm až 1200 mm.

3.2.3. Prostor u veřejného telefonního automatu musí být vybaven sklopným sedátkem ve výši 500 mm nad podlahou nebo sedací opěrou, v bezprostřední blízkosti přístroje.

3.2.4. Při skupinovém osazení veřejných telefonních automatů musí být alespoň jeden z nich opatřen zařízením umožňujícím poslech pomocí sluchadel. Takto upravený telefonní automat musí být označen mezinárodním symbolem hluchoty podle bodu 2 přílohy č. 2 k této vyhlášce.

3.2.5. Telefonní budky a jiná obdobná zařízení s bočními stěnami nesahajícími až k zemi (podlaze) musí mít půdorysné vyznačení bočních stěn dle 1.1.6. této přílohy.

Poznámky pod čarou:

4) Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění zákona č.189/1999 Sb., zákona č. 23/2000 Sb., zákona č. 71/2000 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

5) § 37 odst. 6 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

1. Mezinárodní symbol přístupnosti

Mezinárodní symbol přístupnosti je čtverec modré barvy, na němž je vyobrazena bílou čarou stylizovaná postava sedící na vozíku pro invalidy a hledící vpravo. Nejmenší rozměry symbolu jsou 100 mm x 100 mm.

2. Mezinárodní symbol hluchoty

Mezinárodní symbol hluchoty je čtverec modré barvy, na němž je vyobrazen bílou čarou stylizovaný boltec ucha, který přerušuje diagonála vedená z pravého horního rohu čtverce. Nejmenší rozměry symbolu jsou 100 mm x 100 mm.

3. Symbol zařízení nebo prostoru pro zrakově postižené osoby Symbol je obdélník modré barvy, na němž je vyobrazena bílou čarou stylizovaná jdoucí postava, držící v ruce dlouhou hůl.

Požadavky na byty zvláštního určení pro těžce pohybově postižené osoby a na obytné části staveb pro sociální péči pro těžce pohybově postižené osoby

1. Technické požadavky

1.1. Dispoziční řešení bytu musí odpovídat manévrovacím možnostem vozíku a jeho bezkoliznímu průjezdu všemi místnostmi a prostory bytu.

1.2. Dveřní otvory a průchody v bytě musí být nejméně 900 mm široké. Vstupní dveře do bytu musí být nejméně 800 mm široké. Všechny dveře v bytě vyjma vstupních nesmí mít prahy. Na obou stranách dveří musí být dostatečný prostor pro manipulaci s vozíkem.

1.3. Schodiště a šikmé rampy umístěné před dveřmi musí mít vodorovný úsek délky nejméně 1500 mm, případně 2000 mm v závislosti na směru otevírání dveří.

1.4. Obytné i pobytové místnosti, předsíně, chodby bytu musí při předpokládaném rozmístění nábytku umožňovat otáčení vozíku o 360°, tomu odpovídá kruhová plocha o průměru 1500 mm.

1.5. Lodžie nebo balkony bytu zvláštního určení musí mít hloubku nejméně 1500 mm se sklonem podlahy nejvýše 1 : 50 (2 %) a musí být přístupný v úrovni podlahy obytné místnosti s výškovým rozdílem nejvýše 20 mm. Zábradlí v minimální délce 1200 mm musí být upraveno tak, aby byl zajištěn průhled osoby na vozíku na terén v bezprostředním okolí budovy.

1.6. Prostor koupelny musí umožňovat volný přístup k vaně, umyvadlu i WC, který musí být v koupelně instalován. Horní hrana sedátka klozetové mísy musí být ve výši 460 - 480 mm nad podlahou. Stěny koupelny musí po konstrukční stránce umožnit kotvení pomocných madel v různých polohách. Prostor kolem vany musí být řešen tak, aby byl zajištěn čelní nebo šikmý přístup k vaně a boční přístup z vozíku přesunutím na přízděnou plochu v záhlaví vany. Vana, odsunutá na podélné straně o 80 mm od obložení stěny s ohledem na osazená madla, musí zároveň umožnit podjezd mobilního zvedacího zařízení. Mezi dnem vany a podlahou musí být mezera nejméně 140 mm, horní hrana vany smí být nejvýše 500 mm nad podlahou. Podlaha v místě dráhy mobilního zvedáku musí být rovná a hladká. Vanová páková baterie musí být osazena na podélné straně vany v dosahu sedící osoby. Umyvadlo musí být osazeno tak, aby jeho přední hrana byla vzdálená od zdi 600 mm; výtoková baterie musí mít pákové ovládání.

1.7. V bytech určených k užívání více než třemi osobami musí být další kabina WC, rozměrově vyhovující nepostiženým osobám, opatřená dveřmi šířky nejméně 800 mm

1.8. Umístění všech prvků ovládaných rukou zejména vypínače, zásuvky, jističe, dveřní kliky, držadla splachovače musí být ve výšce 600 až 1200 mm:

1.9. Kuchyně bytu musí být vybavena bezbariérovou linkou (sestavou), umožňující podjezd vozíku a dosažitelnost všech prvků těžce pohybově postiženou osobou na vozíku. Ovládací prvky na zadní stěnu linky nelze umísťovat. Musí být zajištěna dosažitelnost a snadné ovládání horních skříněk linky, ovládacích prvků varného panelu, pečící trouby, odvětrání.

1.10. Alespoň část šatních skříní musí být opatřena kováním dveří umožňujícím jejich otevření o 180° a vyklápecím zařízením pro zavěšení oděvů. Musí být osazeny na ustupujícím soklu výšky nejméně 300 mm.

1.11. Vytápění obytných a pobytových místností bytu zvláštního určení pro těžce pohybově postižené osoby musí být navrženo na teplotu o dva stupně vyšší než stanoví předpisy pro ostatní byty.

2. Plošné požadavky

2.1. Byty zvláštního určení musí poskytovat prostor pro manévrování, skladování a pojezdy vozíků nebo jiných podpůrných zařízení a prostředků pro pohyb těžce pohybově postižených osob.

2.2. U bytů pro více než jednoho uživatele se musí prokazovat v obytných místnostech základního charakteru, zejména u obývacího pokoje a ložnice, dostatek prostoru pro pohyb a manévrování dvou vozíků současně.

3. Domovní vybavenost bytového domu s byty zvláštního určení pro těžce pohybově postižené osoby

3.1. Těžce pohybově postižený uživatel bytu zvláštního určení musí mít zajištěnu dostupnost všech prostor domovní vybavenosti, tj. určeného sklepního boxu, místnosti pro kola a kočárky, dílny, prádelny a sušárny, prostoru pro skladování komunálního odpadu, případně úkrytu civilní obrany. Musí být řešeno garážování motorových vozidel, jejichž uživateli jsou těžce pohybově postižené osoby.

3.2. Dle prostorových možností se v domech s byty zvláštního určení rozšiřuje základní domovní vybavenost o místnosti pro pečovatelskou službu a případné další sociální služby (denní místnost, kuchyň, prádelna a sušárna), popřípadě pro rehabilitaci (tělocvična, elektro léčba, stavěcí zařízení).

Příloha č. 4 k vyhlášce č. 369/2001 Sb.

Požadavky na byty zvláštního určení pro zrakově postižené osoby a obytné části staveb pro sociální péči pro zrakově postižené osoby

1. Technické požadavky

1.1. Zárubně všech dveří v bytě, včetně vstupních dveří do domu s byty zvláštního určení pro zrakově postižené osoby, musí být výrazně kontrastní proti pozadí.

1.2. Lemování podlahové krytiny v chodbách domu s byty zvláštního určení pro zrakově postižené osoby musí být výrazně kontrastní v nejmenší šířce 50 mm oproti podlaze i stěně. V případě použití dlažby je tento požadavek splněn řadou dlaždic těsně přiléhajících ke stěně, výrazně barevně odlišených oproti okolní dlažbě a od barvy stěny.

1.3. Byt nesmí být vybaven lokálními topidly ani ostatními spotřebiči s otevřeným plamenem.

1.4. Ovládací prvky elektrické instalace v bytě, tedy jističe, zásuvky, vypínače a přepínače, musí mít kryty výrazně kontrastní vůči pozadí.

1.5. Výtokové baterie musí být pákové.

1.6. Pobytová místnost určená k užívání zrakově postiženou osobou musí být vybavena nejméně třemi dvojitými elektrickými zásuvkami.

1.7. Byt musí mít telefonní rozvod ve všech obytných i pobytových místnostech mimo kuchyň

1.8. V bytě musí být prostory pro přehledné uložení kompenzačních pomůcek a dalších materiálů potřebných pro zrakově postižené osoby.

2. Vnitřní komunikace domu s byty zvláštního určení pro zrakově postižené osoby včetně vstupu

2.1. Vchod do domu s byty zvláštního určení pro zrakově postižené osoby musí být opatřen dálkově ovládaným akustickým orientačním majákem, který je trvale připojen k elektrické síti.

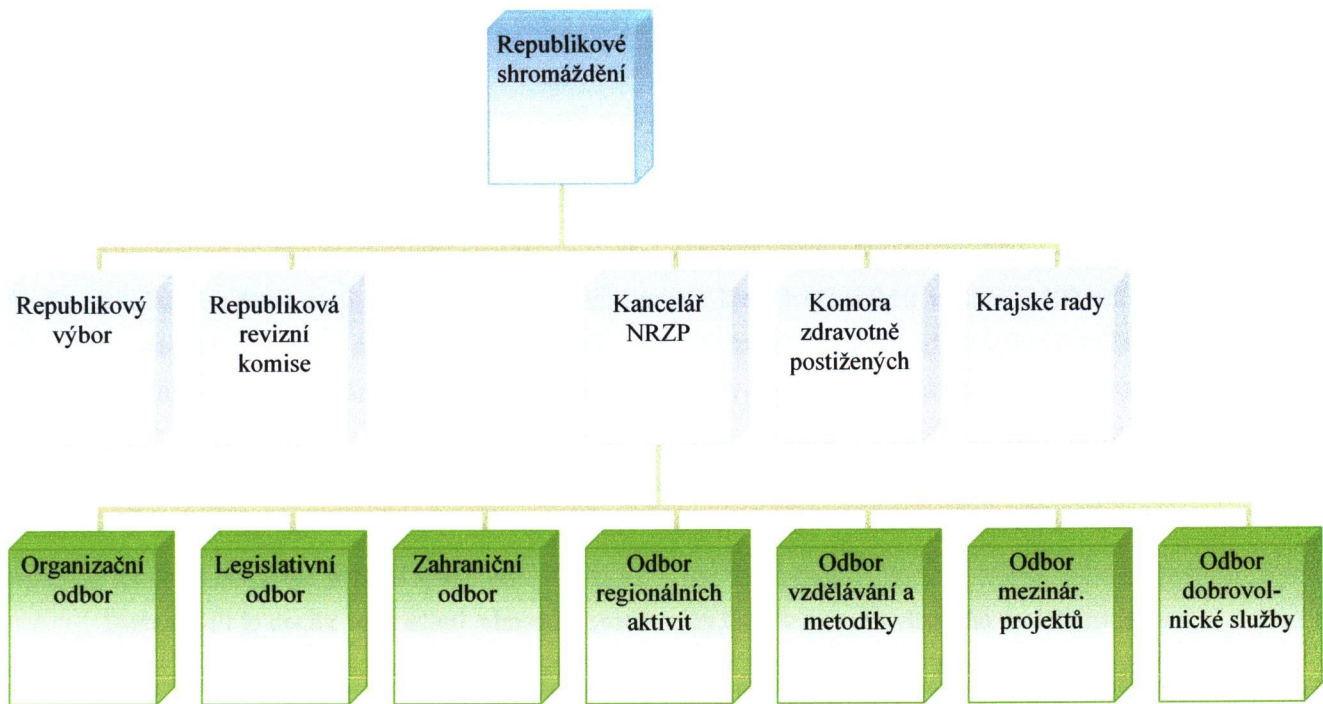
2.2. Domovní zvonkové tablo musí být upraveno pro samostatné užívání zrakově postiženými osobami, tzn. s kontrastní i hmatovou úpravou tlačítek. V případě dodatečné úpravy musí být takto upraveno alespoň tlačítko zvonku bytu zvláštního určení.

2.3. Dispoziční řešení chodeb a ostatních společných prostorů musí být řešeno v pravouhlém systému.

Příloha č.4

Národní rada zdravotně postižených

Organizační schéma NRZP ČR

Zdroj: www.nrzp.cz

Partnerské zahraniční organizace

EDF – European Disability Forum – Evropské fórum zdravotně postižených

Národní rada zdravotně postižených se záhy po svém vzniku zapojila do evropského hnutí zdravotně postižených. Stala se přidruženým členem EDF – Evropského fóra zdravotně postižených s právem účasti na všech aktivitách pořádaných EDF. Pravidelně se účastní jednání odborných komisí a vrcholných orgánů EDF. V roce 2003 se účastnila jednání v souvislosti se zahájením a ukončením Evropského roku osob se zdravotním postižením a účastnila se zasedání Evropského parlamentu osob se zdravotním postižením. Národní rada se podílí na projektu EDF zaměřeného na posílení organizací zdravotně postižených v nových členských zemích EU. V roce 2004 tento projekt vrcholil studijním pobytem představitelů národních rad přístupujících zemí do EU v rámci kterého navštívili představitelé národních rad jednotlivé komise EU, Evropský parlament, jednotlivá zastoupení svých zemí při EU a další instituce EU. Na zasedání Generální rady EDF ve Varšavě byla NRZP ČR dne 16. května 2004 přijata za řádného člena EDF.

Rehabilitation International

Rehabilitation International je federací národních a mezinárodních organizací i agentur, které pracují v oblasti prevence zdravotního postižení, rehabilitace osob se zdravotním postižením a vyrovnání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny.

V současné době je RI tvořena 200 organizacemi z 90 zemí ze všech regionů světa. Udržuje na oficiální úrovni styky s Hospodářskou a sociální radou OSN (ECOSOC), Světovou zdravotnickou organizací (WHO), Mezinárodní organizací práce (ILO), UNESCO, UNICEF, Organizací amerických států, Evropskou unií (EU), Radou Evropy a Hospodářskou a sociální radou pro Asii a Pacifik (UNESCAP).

Organizace Rehabilitation International je:

- otevřeným fórem pro výměnu zkušeností a informací o výzkumu a praxi...
- zastáncem politiky a legislativy, která uznává práva osob se zdravotním postižením a jejich rodin...
- poradním orgánem, který podporuje plné zapojení osob se zdravotním postižením v oblasti vzdělání a zaměstnání i účast na společenském a kulturním životě společnosti...

Disabled People's International (DPI)

Hlavním cílem této mezinárodní organizace je plné zapojení všech zdravotně postižených osob do života společnosti, včetně osob žijících v rozvojových zemích, které tvoří velkou většinu z 500 milionů zdravotně postižených osob ve světě. DPI si je vědoma toho, že chudoba vede ke zdravotnímu postižení a navíc znemožňuje naplnění potřeb a aspirací zdravotně postižených osob. V mnoha venkovských oblastech, kde žije až 80 procent veškeré populace, je prevence zdravotního postižení a rehabilitace jen výjimečným jevem. Lidé se zdravotním postižením jsou společností často odmítáni nebo ukrýváni jako ošklivé rodinné tajemství. Z tohoto důvodu je cíl DPI, kterým je plné zapojení, cílem vpravdě gigantických rozměrů, nicméně, jak se již potvrzuje, je to cíl splnitelný.

Snahou DPI je docílit větší účasti zdravotně postižených osob v procesu vlastního společenského a ekonomického rozvoje i jejich zapojení do aktivit společnosti v jednotlivých zemích. Tento záměr uskutečňuje prostřednictvím svépomocných rozvojových programů a projektů ve všech částech světa.

V současné době má DPI členy v přibližně 120 zemích, více než polovina z nich je v rozvojových zemích. Na národní úrovni se mohou stát členy národních shromáždění všechny organizace, které jsou řízené zdravotně postiženými osobami.

DPI zajišťuje rovnoprávné zastoupení svých členů prostřednictvím decentralizované "regionální" struktury, která také usnadňuje vedení a strategický rozvoj na místní úrovni. Hlas zdravotně postižených osob je tak slyšet všude a má již významný vliv nejen při řešení otázek týkajících se zdravotního postižení, ale i problematiky spravedlnosti, lidských práv, otázek míru a celosvětového rozvoje. Tato praxe může být přínosem pro všechny.

Příloha č.5

Dotazník

Dotazování odborníků CR z hlediska vhodnosti technické základny pro pohybově postiženou klientelu

Dobrý den, jmenuji se Markéta Vogelová a jsem studentkou 5. ročníku Jihočeské univerzity. Tématem mé diplomové práce je Tábor a jeho turistická nabídka pro tělesně postiženou klientelu. Součástí mé práce je zmapování nabídky ubytovacích zařízení pro tuto klientelu, proto Vás prosím o vyplnění tohoto dotazníku.

1. Vytváříte podmínky, aby u vás mohli čerpat služby pohybově postižená klientela?

- ANO
- NE

2. Pokud ano, které?

- Bezbariérový přístup
- Bezbariérové toalety v hotelu
- Bezbariérové toalety na pokoji
- Bezbariérové koupelny
- Výtahy
- Koridory
- Závěsné křeslo na schodišti
- Vhodně umístěné vypínače
- Speciálně upravené pokoje(nízké skříně)
- Jiné.....

3. Je váš personál speciálně připravován na poskytování služeb pohybově postiženým?

- ANO
- NE

4. Pokud ANO, jak?

- Speciální školení
- Spolupráce se svazem invalidů
- Jiné.....

5. Vytváříte cenové zvýhodnění pro tuto klientelu?

- ANO, na základě zdravotního průkazu(TP, ZTP, ZTP/P)
- ANO, na základě jiné skutečnosti
- NE

6. Chystáte se do budoucnosti realizovat nějaké služby pro pohybově postiženou klientelu?

- Perspektivně uvažujeme službu.....
- Plánujeme službu.....
- Připravujeme realizaci služby.....
- Neuvažujeme o realizaci žádné služby, protože.....

7. Máte poznatky o podmínkách pro pohybově postižené turisty v zahraničí?

- ANO, kde a jaké.....
- NE

8. Máte poznatky o podmínkách pro pohybově postižené turisty v ČR?

- ANO, kde a jaké.....
- NE

9. V čem vidíte problém rychlého vývoje v této oblasti?

- Finanční náročnost
- Technická náročnost
- Jiné.....

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Kapacita ubytovacího zařízení:

Zařazení ubytovacího zařízení:

Lokalizace ve středisku CR: